

Не чіпайте!

У регіонів
забирають гроші?

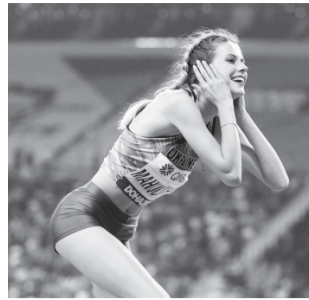
» стор. 2

Яблуко роззяви

Недбалість аграрних
чиновників призвела
до блокування
експорту до Індонезії

» стор. 7

Перемога над собою

На чемпіонаті світу в Досі
юна атлетка з Дніпра
сенсаційно здобула
«срібло»
в стрибках у висоту

» стор. 15

Україна молода

Середа, 2 жовтня 2019 року

№ 110 (5567)

Учорашні курси
НБУ:
1 \$ = 24,197 грн
1 € = 26,348 грн
1 рос. руб. = 0,374 грн

Кого не вбили — порахують

Окупаційна влада на Донбасі проводить перепис населення

» стор. 2

Фото з сайта info-rm.com.

«Перепис дасть можливість зрозуміти, кого ще можна поставити «під ружжо» (офіційно це звучить як «уточнення мобілізаційного резерву»), а також чи є вільні квартири, куди можна заселити «росіян, які приїхали підтримати та розбудувати молоду республіку».

Думки мешканців окупованих територій Донбасу в соціальних мережах

ЗВЕРНЕННЯ

Не чіпайте!

У регіонів забирають гроші?

Світлана МИЧКО
Тернопіль

Депутати Тернопільської обласної ради намагаються відстояти 240 мільйонів гривень, передбачених для області з Фонду регіонального розвитку та інших державних джерел ще «старою» центральною владою, які нова, схоже, давати не хоче. Річ у тім, що частину коштів уже було виділено, роботи розпочато, а як діяти тепер — незрозуміло. З цього приводу тернопільські депутати надіслали офіційне звернення на адресу голови Верховної Ради, президента та прем'єр-міністра України, долучивши перелік інвестиційних програм і проектів, реалізація яких вимушено зупинилася. «Закликаємо повернути державні субвенції регіонам, — йдеться, зокрема, у цьому документі. — Керівник офісу президента України звернувся до уряду України із закликом не виділяти кошти містам та областям, а це — кошти, які могли б бути спрямовані на ремонт доріг, лікарень, комунальну інфраструктуру. Без цих державних субвенцій не вдасться підготуватися до наступного етапу адміністративно-територіальної реформи... Фактично такі дії можна вважати прямим втручанням у роботу органів місцевого самоврядування за радянським тоталітарним зразком. Призупинене фінансування більшості проектів, які підтримали члени регіональних комісій по Державному фонду регіонального розвитку, Фонду соціально-економічного розвитку України і які вже були затверджені чинним Кабінетом Міністрів України. Процес розподілу субвенції на соціально-економічний розвиток регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 06 лютого 2012 року № 106 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій». Вказано постановою визначено, що головним розпорядником субвенції є Міністерство фінансів України, а також на які заходи та об'єкти може спрямовуватися субвенція, та наводяться умови її надання. У 2017 році при Міністерстві фінансів України створено спеціальну комісію для підготовки пропозицій щодо розподілу субвенції. Сьогодні вся діяльність, налагоджена за роки роботи, фактично зводиться нанівець.

Закликаємо не перетворювати процес виділення субвенцій «розвитку» з державного бюджету на політичну арену боротьби та підтримати місцевих голів, об'єднані територіальні громади і всі органи місцевого самоврядування України».

— Тепер із Києва затримують не лише ці кошти, а й гроші, передбачені на інші справи місцевих громад, — коментує ситуацію депутат Тернопільської обласної ради, экс-голова Тернопільської облдержадміністрації Степан Барна. — В результаті до кінця року Тернопільщина може втратити 240 мільйонів гривень. І мало того, що Держказначейство заморозило гроші на рахунках і в містах та селах зупинилися, зокрема, важливі ремонтні та будівельні роботи. Так вони вимагають, аби органи місцевого самоврядування самі проголосували за повернення вже отриманих сум у державний бюджет!

Наразі тернопільські депутати збираються звернутися до всіх місцевих рад із проханням писати листи й ухвалювати відповідні заяви до центральної влади, аби не дозволити їй забрати гроші у регіонів. ■

НА ФРОНТІ

Кого не вбили — порахують

Окупаційна влада на Донбасі проводить перепис населення

Леонід ШКІЛНДЕЙ

Упродовж минулих трьох днів офіційно зафіксовано 19 випадків порушення режиму вогню російськими збройними формуваннями та найманцями країни-агресора. Активність бойових дій наростає. Ворог обстрілював позиції підрозділів Об'єднаних сил із заборонених Мінськими угодами артилерійських систем калібру 122 мм, мінометів калібру 82 мм. А також з озброєння БМП, гранатометів різних систем і стрілецької зброї. Найгарячіше було на донецькому напрямку. Під час одного з обстрілів противник зацілював безпілотник із підвісом для скидання гранат.

На донецькому напрямку в районі відповідальності оперативного-тактичного угруповання «Схід» ворог обстрілював позиції Об'єднаних сил неподалік Мар'їнки, Лебединського, Водяного, Опитного, Новомихайлівки, Новолуганського, Новотроїцького.

На луганському напрямку в зоні відповідальності

оперативно-тактичного угруповання «Північ» гаряче було біля Зайцевого, Шумів, Новозванівки, Луганського, Травневого, Новотроїцького, Світлодарська.

За минулу добу внаслідок ворожого обстрілу один військовослужбовець зі складу Об'єднаних сил отримав поранення.

Тим часом в ОРДЛО почався перепис населення. Розповідають, будімо для того, щоб «розробити програми економічного та соціального розвитку». Втім, за весь час війни ці питання окупантів не дуже обходили. Чому ж саме зараз вони стали актуальними? На нашу думку, причин кілька.

Найімовірнішою є уточнення виборчих можливостей місцевого населення. На тлі розмов про перспективу проведення чи то чергових референдумів про «особливий статус», чи виборів за українським законодавством відповідно до Мінських угод, ці цифри будуть надзвичайно важливі для прорахування наступних кроків.

Ще одна причина перепису — розуміння обсягів використання коштів, які Росія виділяє на підтримку окупованих територій. Розмови про те, що гроші там просто «дерибаняться», йдуть давно. Після кожного заїзду «гуманітарки» частина її опиняється на полицях магазинів. Урешті, дірка в бюджеті РФ таки зростає, і її власні регіони вже напромаю запитують: а чому на Донбас дають стільки? А нам, мовляв, не дають або дають мало? Перепис має вийти на (більш-менш) зрозумілі цифри, адже утримувати окуповані території стає все накладніше. Руками Пушиліна (колаборант-очільник окупованої Донеччини) Москва посилає контроль над економікою квазіреспубліки, саме тому цей ватажок і став рупором перепису. Врешті, наступна причина — налаштування ментальності місцевого населення в напрямку остаточної інфантилізації (дитяча поведінка, потреба в опіці та контролі, обмеження в ініціативі) — у стилі Кремля. Вони, які раніше нав'язували дум-

ку, що «Донбас годує Україну», пізніше трансформували її в тезу «нам усі винні». Перепис підтримує такі настрої — «от нас правильно переписують, і будуть правильно розподіляти блага».

Темою для занепокоєння у місцевих, які проживають на окупованій території, стали й розмови про те, що разом із переписниками по помешканнях ходитимуть і представники «МГБ-ФСБ». Серед питань, внесених у бланки опитування, — «які ви маєте джерела прибутку», «куди виїжджаєте за межі ДНР», «скільки разів пересікали лінію розмежування з Україною».

А ще не останньою причиною перепису вважають отримання інформації «ужиткового» рівня. На сторінках Донецька в соцмережах на повному серйозі обговорюють, що перепис дасть можливість зрозуміти — кого ще можна поставити «під ружжо» (офіційно це звучить як «уточнення мобілізаційного резерву»), чи є вільні квартири, куди можна заселити «росіян, які приїхали підтримати та розбудувати молоду республіку». Знову традиційні для Кремля методи роботи — вижити або виморити місцевих і заселити новими-здорними «комсомольцями-інтернаціоналістами». ■

ГАМАНЕЦЬ

Не розмінюйтесь на дріб'язок

Нацбанк вилучає з обігу монети номіналом 1, 2 і 5 копійок

Тарас ЗДОРОВИЛО

Національний банк України з 1 жовтня почав виводити з обігу монети номіналом 1, 2 та 5 копійок — відучора дріб'язок перестали приймати під час розрахунків за товари та послуги, а з 18 жовтня — магазини, громадські заклади почнуть здавати залишки цих монеток до банків, які вже передаватимуть їх до НБУ.

Але панікувати не варто — у Нацбанку зазначили, що всі свої накопичення у вигляді цих монет можна обміняти впродовж наступних трьох років на платіжні засоби більшого номіналу: до 30 вересня 2020 це можна зробити в будь-якому банку України, а до 30 вересня 2022 року — в Нацбанку і уповноважених банках («Ощадбанку», «ПриватБанку» та «Райффайзенбанку Аваль»). Тож із 1 жовтня 2022 року ці дрібні монети можна буде лише колекціонувати.

У перспективі планується поступове виведення монети номіналом 25 копійок з обігу. Нацбанк пояснює, чому в «опалі» потрапила й ця монета: тим, що зі зникненням із розрахунків 5 копійок потре-

Копійка гривню вже не береже.
Фото з сайту goldvoice.club.

ба в 25 разів відпадає: їх «прибиратимуть» більш плавно — розраховуватися монетою можна буде, але, потрапивши в банк, вона вже не повернеться в «людський обіг».

Сьогодні номінальний грошовий ряд складає 17 най-

менувань, що може призвести до плутанини в гаманцях громадян, тим паче, що особливе невдоволення викликала нещодавня поява в обігу монет номіналом у 1 та 2 гривні, які важко відрізнити (особливо людям похило-

го віку) від монет номіналом 1 і 2 копійки. І, як заявив заступник голови Нацбанку Сергій Холод, у перспективі планується скоротити номінальний ряд до 12.

Також у НБУ пішли на цей крок через те, що на виготовлення монет найменших номіналів йдуть невиправдано великі кошти, котрі... перевищують вартість самих монет! Тож, припинивши випуск дріб'язку, держава зможе значно зекономити, заощадивши до 90 млн грн. Є й більш банальна причина «експропріації» дрібних монет — їх практично припинили використовувати громадяни в готівкових розрахунках: з обігу такі монети майже не поверталися, а електронні платежі і зовсім ставлять під сумнів необхідність їх використання.

Нагадаємо: ще у 2018 році стало відомо, що найдрібніші номінали монет виведуть з обігу, й у зв'язку з цим із 1 липня 2018 року всі магазини і банки отримали право округлювати суми покупок, використовуючи простий математичний прийом, відомий усім ще зі школи.

Варто додати, що на цьому монетно-купюрні пертурбації не закінчаться: вже з 25 жовтня в обіг вводиться купюра у 1000 гривень (їх видрукують 5 млн штук). Також у недалекій перспективі НБУ введе в обіг монети номіналом у 5 та 10 гривень, натовість вилучивши з обігу банкнотні купюри номіналом 1, 2, 5 і 10 гривень. У «наполеонівських» планах Нацбанку — залишити в обігу лише шість найменувань монет і стільки ж — купюр. ■

ПАРЛАМЕНТ

Опозицію не чують

Продаж землі, план дій уряду, презентація бюджету на 2020 рік — Верховна Рада продовжує розглядати законопроекти винятково партії «Слуга народу»

Катерина БАЧИНЬСЬКА

Погоджувальну раду вчора депутати розпочали з порядку денного на пленарний тиждень. Запланували й справді немало: низку законопроектів, розгляд та обговорення бюджету-2020, слухання плану дій уряду та реформу роботи Верховної Ради. Відкриваючи засідання, голова Верховної Ради України Дмитро Разумков зазначив, що парламент попередні тижні працював дуже швидко: «Я сподіваюся, що темп роботи збережеться й надалі без втрати якості. Хоч нас і критикують за так званий «турборежим», але ми працюватимемо так, щоб не розчарувати своїх виборців».

Надавши слово для виступів головам комітетів, очільник парламенту почув від представника «Опозиційної платформи — За життя» Юрія Бойка, що той невдоволений представленим порядком денним, який запропонували депутатам. Адаже, за його словами, «слуги народу» вже вкотре не внесли законопроекти інших партій.

«Уже який тиждень поспіль ми зобов'язані розглядати закони винятково партії «Слуга народу». Я неодноразово звертав на це увагу, але ніхто не дослухається до цих заяв. Те, що ми отримали сьогодні на руки, — це внутрішній розподіл партії «Слуга народу». Я вкотре наголошую, щоб до порядку денного внесли законопроекти й інших політичних сил», — зазначив Бойко.

Невдоволення серед лідерів політичних сил викликало й питання державного бюджету. Уже в цю п'ятницю уряд має презентувати цей документ для парламентаріїв. Голова фракції «Європейська Солідарність» Ірина Геращенко під час виступу наголосила на тому, що її політична сила вимагає повернути до порядку денного ВР «годину запитань до уряду». «План дій уряду та бюджет-2020 — це пріоритет і необхідність. Але я хочу звернути увагу на те, що від початку роботи парламенту та нового уряду члени Кабміну жодного разу не звітували перед парламентом. Це ненормальна практика», — зазначила

Відпочивай, поки є хвилинка: спікер закликав «слуг» зберегти «турборежим». Фото з сайту unian.net.

пані Геращенко. Також під час виступу вона заявила про необхідність врегулювати міжнародну політику після скандалу Володимира Зеленського в Америці. «Скандал, у якому задіяна Україна, — це пляма на нашій репутації. Ми зараз маємо зробити все можливе, щоб його «розулити». Це необхідно не лише владі, а й громадянам. Адаже після того, як про нас у негативному контексті почали говорити іноземні медіа, нам необхідно зберегти підтримку західних партнерів і США», — додала Геращенко.

Найбільшу ж дискусію під час засідання викликало питання ринку землі. Представниця партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко заявила, що, якщо влада піде на такі дії, які планує уряд стосовно продажу сільськогосподарської землі, це стане прямиим шляхом до рабства. «Наша команда вважає, що немає важливішого пи-

тання, ніж доля сільськогосподарської землі. 72% території України може просто піти з молотка, вони продаються, просто як на дикому базарі. Це єдине питання, яке ми маємо обговорити на погоджувальній Раді», — зазначила пані Тимошенко.

Також депутати наголосили на тому, що приймати таке рішення без думки українців — злочин. Тому спершу необхідно це питання внести на референдум, і лише після обговорення голосувати у парламенті. Представники ж президентської партії «Слуга народу» зазначили, що поки зарано говорити про прийняття цього законопроекту, адже його поки розглядають. «Перед тим як ми вноситимемо цей законопроект на голосування, всі партії матимуть змогу внести альтернативні законопроекти. Ми обговорюватимемо це питання й дискутуватимемо», — зазначив пан Разумков. ■

НАПЕРЕДОДНІ

Чисте життя

На сході України пройде перший фестиваль культури за принципом «нуль відходів», де громадяни учитимуть створювати екологічні артоб'єкти зі звичайнісінького сміття

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Харків

У Харкові днями відбудеться фестиваль Kharkiv Zero Waste, де екологи та митці розкажуть, що означає на практиці формула «нуль відходів» і як її можна застосувати у власному повсякденні. Цей просвітницький захід став одним із переможців міського конкурсу інноваційно-інвестиційних та іміджевих проектів 2019 року і має всі шанси зібрати чималу кількість учасників.

Програма фестивалю формувалася за п'ятьма напрямками: відмова від непотрібного, зменшення надмірного споживання, повторне використання, здавання на переробку та компостування. Також на харків'ян чекають екологічні артоб'єкти, які вже з початку серпня розробляють місцеві художники. Координаторка візуальної частини Kharkiv Zero Waste Ірина Кудрявцева зазначає, що для своїх інсталяцій прихильники формули «нуль відходів» використовують усе, що можна «перевикористати» у змістовному дизайні. Це різноманітний пластик і поліетилен, вінілові та комп'ютерні диски, відходи деревини, дитячі іграшки, гудзики. Словом, усе, що могло відправитися на смітник, але в руках художників перетворилося на витвір мистецтва у дусі zero waste.

У свою чергу, студенти Харківського академічного художнього ліцею вирішили створити великі літери для екологічних гасел. «Ми оцінили те сміття, що у нас є, — розповідає художниця Анна Тимченко, — і подумали над тим, якими саме відходами можна обклеїти кожну букву. Використали також скотч, рідкі цвяхи, степлер».

У рамках фестивалю пройде «зелений» лекторій, зустріч з українськими блогерами, переробниками сміття. На кожному з цих заходів обговорюватимуть теми екології та управління відходами за стандартами Європейського Союзу. Харків'яни, зокрема, дізнаються, у яких крамницях можна вже сьогодні придбати мішечки для продуктів, що є екологічно чистою альтернативою поліетиленовим пакетам. Зацікавлених і майстерклас від Анастасії Середченко, яка навчить присутніх власноручно виготовляти ідеальну воцнену серветку трьома способами. Ці багаторазові кухонні вироби вдало замінюють харчову плівку. Ними можна накрити тарілку з овочами, загорнути половинку фрукта і взяти його з собою. Прекрасно підходять такі серветки також для зберігання продуктів у морозильній камері.

Організатори фестивалю подбали і про формування світогляду прихильників формули zero waste, що має власну філософію буття. В рамках фестивалю буде показано виставу-перформанс «Ми — Кареніна після потяга», створена як експериментальна робота Театральної студії Pegasus при Театрі сучасної драми і комедії. Це історія про наш дім, про надумані людські цінності, підтвердження їх руйнації на сцені на знак протесту проти самого себе. Йдеться про почуття, які не мають меж, і про природу, що є початком усієї історії. ■

ПИЛЬНУЙ!

«Підпали іншого»

Серед школярів набуває популярності новий смертельно небезпечний «флешмоб»

Іван ПОВАЛЯЄВ

Жахлива подія сталася на Черкащині цими днями: через небезпечну гру 10-річний брат підпалив свою 11-річну сестру, якій вдалося вижити лише завдяки перехожому. Випадковий чоловік вчасно прийшов на допомогу і ліквідував полум'я. Однак дитина отримала важкі опіки верхньої частини тулуба.

За попередніми даними правоохоронців, діти грали в гру «Підпали іншого». Йдеться про новий небезпечний «флешмоб», який має назву #Firechallenge, і стає все популярнішим серед підлітків.

Як розповіла журналістам керівник психологічної служби облуправління поліції Леся Коротяєва, батьки повинні уважніше стежити за своїми дітьми.

«Навколо нас вирує світ, із яким ми повинні вміти спілкуватися, знаходити своє місце. Коли десь за межами України відбуваються жахливі речі, ми не повинні відвертатися, ніби нас це не обходить, адже завтра ми можемо відчувати на собі наслідки такої бездіяльності, і тоді це може стати трагедією для кожного, у кого є діти. Ми всі в небезпеці через такі флешмоби. Єдине, в чому можна бути впевненим, це в їх циклічності», — каже пані Коротяєва.

За словами речника Черкаського облуправління Державної служби з надзвичайних ситуацій Костянтина Проценка, наразі експерти зафіксували нову хвилю пропаганди насильства в інтернеті, пов'язану саме із флешмобом #Firechallenge. Адаже діти, не розуміючи наслідків, підпалю-

ють себе або своїх товаришів. Зауважимо, що #Firechallenge здобув популярність близько року тому в США і Великій Британії — тоді місцеві правоохоронці та ЗМІ були на сполох і закликали відмовитися від небезпечної «розваги».

У січні цього року відеохостинг YouTube заборонив відео з челенджами за мотивами «Пташиного короба» та інші небезпечні трюки.

Раніше, в попередні роки, українські підлітки неодноразово ставали жертвами інших смертельних ігор, кінцевою метою яких є скоєння самогубства. Йдеться про такі ігри 2016 року, як «Синій кит» (а також «Тихий дім», «Розбудити мене о 4:20», «Червона сова», «Море китів», «Чумацький шлях», «NaN», «F57» і інші назви). ■

ЧЕРВОНИЙ ПІВЕНЬ

Осінні спалахи

Під Полтавою знову згоріло 60 гектарів стиглої кукурудзи

ції, так це відсікти поширення полум'я по периметру. Працівники агрофірми, рятуючи врожай, виорали площу трьома тракторами. На жаль, 60 гектарів вигоріло вщент», — про подробиці надзвичайної події розповіла речниця Головного управління ДСНС

у Полтавській області Світлана Рибалко.

За її словами, незважаючи на те, що температурні показники трохи знизились, на території області зберігається найвищий, п'ятий, рівень пожежної небезпеки, оскільки рослинність дуже суха.

На жаль, люди часто нехтують безпекою і сплять на рештках бур'янів чи сухої трави, що призводить до таких катастрофічних наслідків. Для порівняння з аналогічним періодом: якщо минулого року виникло вісім пожеж на сільськогосподарських угіддях, то цього року вже 21, які знищили понад 200 гектарів урожаю. Чотири рази горіли кукурудзяні поля, в результаті чого втрачено понад 100 гектарів посівів.

Винних не встановлено, відтак ніхто не поніс покарання, а заподіяні ними збитки дуже великі. ■

Марина КРАВЧЕНКО

Біля села Абрамівка Машівського району на Полтавщині від необережного поводження з вогнем місцевих жителів зайнялося 80-гектарне поле кукурудзи. Врятувати від знищення вдалося лише 20 гектарів.

«Хтось із селян поблизу 80-гектарного кукурудзяного поля, що належить товариству «Машівка—Агро-Альянс», спалив суху траву. Поривом вітру вогонь перекинуло на поле. На місці події прибуло п'ять відділень пожежників, але єдине, що могли зробити у тій ситуа-

Мар'яна П'ЄСУХ,
журналіст. Центр прав людини
ZMINA, для «УП»

ПИТАННЯ РУБА

«Ми не зліземо»

Чого хотіли активісти від Зеленського на Банковій

Рівно через рік після акції «Ніч на Банковій» з вимогою зупинити масові напади на громадських активістів та покарати виконавців та замовників цих атак сюди знову прийшли небайдужі нагадати, що безкарність заохочує нове насилля.

За рік багато що змінилося. Тепер на Банковій не Адміністрація президента, а вже перейменований Офіс, а всередині сидить не Петро Порошенко, а Володимир Зеленський.

Навіть змінилася локація для акції — вже не на перехресті Банкової з Інститутською, а прямо під вікнами президента, який одразу після інавгурації в травні наказав відкрити доступ для всіх охочих на площу перед його офісом.

Здавалось би, тим самим Зеленський показав свою відкритість і готовність чути громадськість. Проте наразі виглядає, що змінилася форма, але не зміст.

Як і минулого року, до активістів за кілька годин, поки тривала акція, ніхто з представників влади не вийшов. Хоча, звісно, це можна списати на неробочий вже час.

А вранці з бруківки зник напис «Хто наступна Гандзюк?», який залишили учасники «ночі» одразу навпроти головного входу в президентський офіс.

Зрештою, не змінилися і темпи та спроби зупинити насильство проти активістів, а саме покаранням замовників нападів. Адже безкарність провокує лише нові атаки.

«Поки це виглядає як перехідне знамено від попередньої влади у вигляді відсутності покарання замовників.

За цей час представники нової влади вже могли вручити підозри замовникам нападів. Так, ми розуміємо, новий генпрокурор працює лиш місяць, а новий глава СБУ — вже чотири. Але до них щось робилося, і давно все складається в зрозумілий пазл, хто стоїть за резонансними нападами», — пояснив один зі співорганізаторів акції волонтер та активіст Роман Сініцин.

Рік тому на «Ночі на Банковій» виступала херсонська активістка Катя Гандзюк. Правда, лише з екрана, бо перебувала вже два місяці в реанімації після 40% опіків тіла сірчаною кислотою.

«Гандзюк — це не просто мое прізвище. Це прізвище в ряду 40 інших прізвищ постраждалих від нападів, що сталися за останній рік. (...) Але я вірю, що всі винні будуть знайдені, покарані і засуджені. І що кожен із нас буде вільним. І не буде мати в серці страху», — сказала тоді Катя.

Проте її обнадійливі слова через рік так і не справдилися. Замовники масових нападів не покарані. І тепер про це вже на Банковій говорив Віктор Гандзюк, адже його дочка за півтора місяця після минулорічної акції померла.

«Я хочу і Катя мріяла, щоб ми жили в демократичній державі, я хочу, щоб ми не хоронили дітей за допис в інтернеті, за власну думку і громадянську позицію... Проїшов рік, і багато чого змінилося. У нас оновлений Аваков, у нас нове керівництво СБУ. Я зустрічався з новими президентом і з керівниками нашої держави. Але результат нульовий. Звучать лише солодкі обіцянки у високих ка-

Віктор Гандзюк і Уляна Супрун.

бінетах. Після зустрічі з президентом я був дуже обнадіяний. Мені здавалося, що в нього вислати політичної волі завершити цю справу. Мене президент запевнив, що сприятиме слідству, проте через три тижні після зустрічі слідство припинили. Як можна сприяти тому, чого не існує?» — виголосив під Офісом президента пан Віктор.

Він нагадав, що виконавці нападу на його дочку отримали терміни, «як за крадіжку велосипеда», а підозрюваним в організації особам змінили обвинувачення на більш лояльне, і всі вони досі перебувають на свободі.

Рік тому в день акції «Ніч на Банковій» в Одеській лікарні з кульовим пораненням в груди лежав одеський активіст Олег Михайлик. 23 вересня після замаху він переніс клінічну смерть від величезної втрати крові.

Приїхати цього року на Банкову він знову не зміг. Вільно пересуватися не так просто, зважаючи, що Михайлик досі під охороною і в бронезилеті.

Замовників замаху на нього досі не знайдено і навіть не названо. А усіх трьох підозрюваних виконавців нападу відпустили додому. Зрештою, сам потерпілий певен, що це взагалі не ці люди стріляли, а через резонанс по-швидкому взяли «стрілочників».

З Одеси на акцію приїхали Михайло Кузаконь та Аліна Радченко. Вони, як і Олег Михайлик, Віталій Устименко, Сергій Стерненко, Світлана Підпада, Григорій Козьма, роками ведуть боротьбу з корупційними схемами міської влади, і всі вони за останні два роки ставали жертвами явно замовних фізичних нападів.

Аліну побили ще два роки тому, через півтора року вона впізнала підозрюваного в співорганізації побиття на спільному фото з одеським міським головою Геннадієм Трухановим.

Михайла намагалися вби-

Одеська активістка Аліна Радченко.
Фото з сайту pravda.com.ua.

«Катя не загинула в п'яній бійці чи при трагічному збігові обставин. Вона віддала своє життя за наше майбутнє. За Ваше теж. Жорстоке вбивство Каті — це кривава пляма в історії України. Її не змити з брандспойта нишком, крадучись, під покровом ночі. А ви — один із творців історії. Ви ж обіцяли нову, справжню Україну. Ви обіцяли, що Ви з нами... Сумно. Знову на старі граблі...».

ти разом із місцевим журналістом Григорієм Козьмою в серпні 2018-го.

Замовники нападів на усіх згаданих одеських активістів слідство досі не назвало.

«Одеса — рекордсмен саме за нападами і спробами вбивств людей з активною громадянською позицією. Я теж є в «списку Гандзюк». І правоохоронній системі добре відомо, хто за цим стоїть, а саме який кримінально-олігархічний клан, який легалізувався у владі. Справи щодо нападів на нас розкидані по різних органах. Але логічно, і ми це вимагаємо від нової влади,

яка багато обіцяла, — об'єднати всі справи в одну, тоді усі пазли зійдуться. Об'єднати і відкрити спільну справу за статтею про тероризм. Бо це тероризм проти громадянського суспільства і українського народу», — виголосив Кузаконь.

Вже ексодесит Сергій Стерненко, який задля безпеки вперше переїхав жити в Київ, оскільки в Одесі на нього нападали тричі (а поліція встигла загубити деякі докази в його справі), під стінами ОП нагадав рекламний ролик тоді ще кандидата в президенти Зеленського із запитанням до Порошенка про пока-

рання вбивць Катерини Гандзюк.

«Тепер ми прийшли до нього поставити це саме запитання: коли сядуть убивці Катерини Гандзюк та замовники нападів на інших громадських активістів? Тут офіс гаранта конституційних прав і свобод. Якщо він нас не почує, то треба бути готовими ще раз зібратися і зробити так, щоб нас почувли. Краще вийти тисячу разів на такі акції, ніж один раз сходити на похорони тих, кого вбили через те, що не було покарано замовників. Адже кожен громадянин України — це також Катя Гандзюк, бо ніхто з нас не може почуватися в безпеці», — наголосив Стерненко.

Як і минулого року, на Банкову прийшли люди дуже різних ідеологічних поглядів та сфер діяльності, але яких об'єднує активна громадянська позиція та спільне відчуття небезпеки при ній.

Тут виступав як ЛГБТ-активіст із Кривого Рогу Борис Золотченко, на якого неодноразово нападали, так і праворадикал з «С14» Сергій Мазур, у квартиру якого кинули гранату, яка поранила його батька.

«Поки верховенства права в країні немає, гарантом нашої безпеки є винятково наша єдність і солідарність одне з одним. Якщо ми будемо готові приходити одне одному на допомогу — це буде нашим захистом. Тим паче, багато акцій руху «Хто замовив Катю Гандзюк?», де об'єдналися дуже різні люди, довела, що якісь результати слідства досягалися лише великою кількістю копняків небайдужих громадян», — закликав до припинення внутрішніх чвар та більшої взаємодопомоги один із координаторів «Ночі на Банковій» Владислав Грезев.

Спільний біль, а саме переживання за власну безпеку та обурення через бездіяльність щодо розслідування нападів на активних громадян, — це те, що, за словами організаторів, об'єднало людей на Банковій.

«Певною мірою, це попередження, що ми не зліземо», — каже Роман Сініцин.

Зеленському пакет вимог активістів перейшов у спадщину від попередньої влади. Новопризначений голова СБУ вже проігнорував акцію під стінами свого відомства 1 серпня.

«Змінився президент, генпрокурор, голова СБУ, нова Верховна Рада. Тільки треба захотіти це зробити. І все-таки найбільше залежить від pana президента, він фактично одноосібний лідер держави зараз. Тим паче, він сам мені обіцяв, що зможе вплинути, коли в його руках буде вся повнота влади і зміна керівників силових відомств», — не розуміє, що ще заважає покарати винних у нападах, батько загиблої Катерини Гандзюк.

А по поверненні в Херсон пан Віктор, дізнавшись, що напис «Хто наступна Гандзюк?» вже витерли, написав на своїй сторінці у «Фейсбуці», де колись особисто Зеленський йому відповів, що готовий зустрітися: «Даремно, пане президенте. Катя не загинула в п'яній бійці чи при трагічному збігові обставин. Вона віддала своє життя за наше майбутнє. За Ваше теж. Жорстоке вбивство Каті — це кривава пляма в історії України. Її не змити з брандспойта нишком, крадучись, під покровом ночі. А ви — один із творців історії. Ви ж обіцяли нову, справжню Україну. Ви обіцяли, що Ви з нами... Сумно. Знову на старі граблі...».

Ігор ВІТОВИЧ

Китайська Народна Республіка відзначила 70-річчя свого існування найбільшим в історії країни військовим парадом. У проведеному у вівторок, 1 жовтня, заході взяли участь 15 тисяч військовослужбовців та 580 одиниць бойової техніки, повідомляє «Німецька хвиля». За словами генерал-майора Цай Чжицзюня, цей військовий парад є наймасштабнішим за останні кілька десятирічків.

Під час параду публіці представили новітні зразки китайських озброєнь, у тому числі й одні з найпотужніших міжконтинентальних ракет світу Dong Feng 41, гіперзвукові бойові блоки балістичних ракет Dong Feng 17 та ультрасучасні безпілотники. РІА «Новості» особливо наголошує на тому, що під час військового параду вперше продемонстрували нові балістичні ракети JL-2 для підводних човнів «Цзюйлан-2». Відомо, що модернізовану ракету JL-2 розроблено на базі балістичної ракети середньої та міжконтинентальної дальності DF-31 («Дунфен-31»).

У небі над площею Тяньаньмень пролетіли 160 бойових літаків, а також гелікоптери. Урочисті заходи відбулися в столиці КНР за посилених заходів безпеки.

Перед учасниками урочистостей виступив китайський лідер Сі Цзіньпін. У своїй промові він заповнив, що ніхто «не зможе зупинити китайський народ і китайську націю на їхньому шляху вперед», цитує інформагенція «Франс прес».

Китайське керівництво й військові не приховують, що цей парад став демонстрацією військової потужності КНР та нинішніх можливостей китайського військово-промислового комплексу (ВПК). У генштабі Народно-визвольної армії Китаю заперили, що «китайські збройні сили рішуче захищатимуть національний суверенітет, безпеку та інтереси розвитку».

За даними Стокгольмського інституту дослідження проблем миру (SIPRI), які наводить інформагенція «Ассошіейтед

■ ГРА М'ЯЗАМИ

Ніхто не зупинить китайців

КНР відзначила 70-річчя найбільшим в історії країни військовим парадом

«Несокрушимая і легендарная». Колись ми вже чули подібне...

прес», нині китайські збройні сили налічують два мільйони військовослужбовців і є найчисельнішими в світі. Оборонний бюджет КНР 2018 року оцінювався аналітиками SIPRI у 250 мільярдів доларів, що робить Піднебесну другою у світі країною після Сполучених Штатів за обсягами витрат на оборону.

Заходи з нагоди ювілею КНР відбулися також і в Гонконзі. Втім тут урочистості проводили подалі від громадськості. Заходи, за якими змогли спостерігати лише запрошені гості, провели в одному з виставко-

вих центрів Гонконгу, повідомляє інформагенція фра. Над портом Гонконгу пролетіли два гелікоптери з великим прапором КНР і меншим прапором Гонконгу.

Доступ до району міста, де проводили урочистості, було перекрито. Так сама влада розпорядилася закрити низку станцій метро та заблокувати вулиці. Для охорони порядку мобілізували шість тисяч поліцейських. Раніше активісти заявляли про намір провести 1 жовтня акції протесту в Гонконзі, які були заборонені владою. ■

■ ТЕНДЕНЦІЯ, ОДНАЧЕ...

«Крым не наш»

У Росії невідомі поширюють проукраїнські написи

Інф. «УМ»

Те, що багато росіян не наважаться сказати вголос, вони пишуть просто на будинках. Майже одночасно в різних російських містах з'явилися дратівливі для влади написи. Наприклад, у Санкт-Петербурзі на житловому будинку (за адресою: 1-й Раффаєвський провулок, корпус 5) невідомі написали «Хватит умирать за Донбасс», повідомляє «Радіо «Свобода».

А на в'їзді до міста Тосно Ле-

нінградської області Росії хтось залишив заклик «Вернем Крым Украине», а в місті Псков з'явився напис «Крым не наш». Відповідні фотознімки журналістам телевізійного проекту «Радіо «Свобода» «Донбас.Реаліті» надіслали місцеві жителі. Хто розповсюджує цей проукраїнський «спам» наразі невідомо.

Тим часом у Санкт-Петербурзі навіть затримали чоловіка, якому приписують образливі слова на паркані Російського музею на адресу президента і ФСБ.

Хто поширює проукраїнський «спам», наразі невідомо. Фото з сайту radiosvoboda.org.

Напис «Путин — тупое писклявое чмо. ФСБ — тупые шавки» з'явилася на паркані в другій половині дня 29 вересня. На затримання зухвальця було по тривозі піднято всю поліцію. Вже до ве-

чора вона відвітувала, що затримала 42-річного місцевого мешканця Ігоря Соколова. Проти нього порушено кримінальну справу за статтею «вандалізм», повідомляє сайт faktu.ua. ■

■ ЗЛОЧИН І КАРА

«Кухар Путіна» став іще «чорнішим»

Вашингтон посилює санкції проти Москви через втручання у вибори

Олег БОРОВСЬКИЙ

Управління з контролю за іноземними активами міністерства фінансів США посилює санкції проти російських підприємств та осіб, які намагалися вплинути на проміжні вибори у 2018 році. Про це мінфін США повідомив у понеділок, 30 вересня. Водночас там зазначили, що немає ніяких доказів того, щоб цим особам вдалося вплинути на результати виборів.

Зокрема, посилено тиск на російського бізнесмена Євге-

рія Пригожина, який і раніше перебував у санкційному списку американської влади з 2018 року. Санкції націлені на його активи, зокрема, на три літаки та яхту. Окрім того, під санкції потрапили шестеро співробітників компанії Internet Research Agency («Агенція інтернет-досліджень», відома як «фабрика тролів»). — Ред.), котру фінансує Пригожин.

Четверо з них були під американськими санкціями і раніше, а в новий список включено росіян Дмитра Кузьміна та Іго-

ря Нестерова. Також США застосовуватимуть заходи до компанії Autolex Transport Ltd, Beratex Group Limited, зареєстрованих на Сейшельських островах, та зареєстровану в Чехії Linburg Industries Ltd, які також пов'язані з Пригожином.

«Адміністрація невтомно працюватиме над захистом нашого виборчого процесу і наполегливо переслідуватиме будь-якого іноземного суб'єкта, який намагатиметься втрутитися у вибори 2020 року», — попередив міністр фінансів США Стивен Мнучин.

Євген Пригожин.

Наближеного до російського президента бізнесмена Євгена Пригожина ЗМІ називають «кухарем Путіна». Його пов'язують із діяльністю так званої «фабрики тролів». Окрім того, вважається, що він фінансує деякі приватні військові компанії, зокрема, так звану «Приватну компанію Вагнера», яка відзначилася участю у війні в Сирії та конфліктах в окремих африканських країнах. ■

■ НОВИНИ ПЛЮС

Країни Балтії і Грузія підтримують Україну в ПАРЕ

Латвія, Литва, Естонія та Грузія підтримали Україну і не братимуть участі у деяких офіційних заходах осінньої сесії Парламентської асамблеї Ради Європи. Про це в кулуарах ПАРЕ повідомив «Укрінформу» народний депутат Олексій Гончаренко. «Країни Балтії і Грузія прийняли рішення бойкотувати церемонію 70-річчя Ради Європи, не брати участі у першому ранковому засіданні (у понеділок. — Ред.) та дочекатися зустрічі із державним секретарем з європейських справ МЗС Франції Амелі Моншален, щоб почути думки та продовжити консультації з нашими партнерами», — розповів Гончаренко. Як відомо, 30 вересня — 4 жовтня в Страсбурзі проходить осіння сесія Парламентської асамблеї Ради Європи.

Меркель призначила уповноваженого з питань транзиту газу через Україну

Канцлер Німеччини Ангела Меркель призначила уповноваженого уряду щодо забезпечення газового транзиту через Україну. Ним став граф Бернгард Вальдерзее, повідомляє «Радіо «Свобода» з посиланням на посла України у Німеччині Андрія Мельника. «Приємно, що свій перший офіційний візит спецпосланець здійснив саме до посольства у Берліні», — зазначив Мельник, поділившись спільним фото з представником уряду. Тресторонні переговори між представниками України, Росії та ЄС про можливість продовження транзиту газу через територію України після завершення наприкінці 2019 року чинного контракту закінчилися 19 вересня без підписання жодних документів. Віцепрезидент Єврокомісії з енергетичних питань Маршо Шефчович повідомив, що наступний раунд тресторонніх переговорів щодо транзиту відбудеться наприкінці жовтня.

Європарламент відхилив кандидатури єврокомісарів від Румунії та Угорщини

Депутати Європарламенту не погодили кандидатури єврокомісарів від Румунії й Угорщини через конфлікт фінансових інтересів та звинувачення в корупції. Тепер Будапешт та Бухарест мають запропонувати нових кандидатів. Зокрема, євродепутати вважають, що кандидат від Угорщини Ласло Трочані, який був запропонований на посаду комісара з розширення ЄС, не зможе суміщати посаду з роботою в своїй юридичній фірмі, повідомила агенція «Франс Пресс». Щодо представниці Румунії Ровани Плумб, яка була кандидаткою на посаду комісара з питань транспорту, євродепутати були занепокоєні її кредитами на суму майже мільйон євро. Ласло Трочані у своєму «Твіттері» назвав рішення Європарламенту політичним та заявив, що піде до суду, щоб виправити «кричущу несправедливість». Тепер майбутня очільниця Єврокомісії Урсула фон дер Ляен має визначитися з наступними кроками щодо кандидатів від цих двох країн. Очікується, що Будапешт та Бухарест висунуть нових кандидатів на посади єврокомісарів.

В Антарктиді відколовся найбільший за півстоліття айсберг

Австралійське агентство з дослідження Антарктики (AAD) повідомило про виявлення величезного айсберга, що відколовся від шельфового льодовика в Антарктиді. Айсберг вагою 315 мільярдів тонн — найбільший за понад півстоліття. Уламок площею 1 тис. 636 квадратних кілометрів, що майже дорівнює площі шотландського острова Скай та практично вдвічі більший за площу Києва. Айсберг отримав назву D28. Бі-Бі-Сі зазначає, що його потрібно постійно відслідковувати, адже, зважаючи на розміри, він загрожує судноплавству. Це найбільший уламок криги, який відколовся від льодовика Америкі з початку 1960-х. Тоді айсберг мав колосальні розміри — 9 тис. квадратних кілометрів. Америкі — третій за величиною крижаний шельф в Антарктиді і є ключовим дренажним каналом на сході континенту. ■

Олег ГАНСЬКИЙ

■ НАШІ ГРОШІ

Курс у зачарованому колі

Через низький курс долара Держбюджет України втратив мільярди. Тому Мінфін продає великі обсяги облігацій, через які курс падав ще нижче

Дивне для більшості українців осіннє укріплення гривні насправді є лише сегментом бюджетного процесу, який відбувається зараз у нашій державі. Через здешевлення національної валюти Державний бюджет 2019 року недоотримує значні суми коштів. Аби звести кінці з кінцями, Міністерство фінансів змушене позичити — і випускає щоразу більше облігацій внутрішньої державної позики. Як наслідок, у країну заходить валюта, яку міняють на гривню, щоби купити облігації. Відтак гривні на міжбанку стає дуже багато, і вона ще більше тисне на курс: внаслідок цього долар падає ще більше...

Але найгірше у цій ситуації — інше. Адже аналітики досі не можуть сказати, що може трапитися з курсом, коли власники облігацій виводитимуть свої кошти і мінятимуть гривню на долар.

Рекорд гривні і роль заробітчан

Рідна українська гривня несподівано для нас всіх встановила світовий рекорд: починаючи із серпня 2019-го вона зміцнилася щодо долара сильніше, ніж інші валюти світу. Для самої України наслідків такого процесу є кілька. З одного боку, маємо безумовний плюс, адже наші співвітчизники у доларовому еквіваленті стали заробляти більше. Відтак з'являється змога купувати більше товарів, навіть імпортованих.

З іншого боку, маємо і негатив. Так, на початку нинішнього року Державний бюджет України недоотримав щонайменше 9,2 млрд грн доходів: саме через зміцнення курсу гривні. Такі цифри наводять Рахункова палата України. За її підрахунками, практично 40% доходів бюджету України ведеться з використанням курсу гривні до долара або євро, тому зміцнення гривні призвело до недоотримання доходів.

Втім, хороший курс національної валюти, який отримали українці, не став наслідком успіхів економіки України або зростання її інвестиційної привабливості. Причин цьому кілька: перекази від трудових мігрантів, які в цьому році, проте, трохи знизилися, експорт товарів і послуг.

За підрахунками Національного банку України, за перше півріччя 2019 року трудові мігранти переказали до України 5,54 мільярда доларів. У другому кварталі 2019 року до України надійшло 2,84 мільярда доларів таких переказів, це становить близько 8,1% ВВП України за цей період.

Найбільше переказів Україна й надалі отримує з Польщі. За першу половину року із цієї країни до нас надійшло понад 1,9 мільярда доларів. На другому місці за обсягами переказів — Чехія, звідки від початку року надійшло близько 505 мільйонів доларів. З Росії Україна отримала 498 мільйонів, а зі США — 458 мільйонів доларів.

Загалом із країн ЄС українці отримали 3,65 мільярда доларів, у той час як із країн СНД — 559 мільйонів доларів. Варто зазначити, що порівняно з першим півріччям попереднього року загальні обсяги переказів зросли на 254 мільйони доларів.

Аналітики застерігають: курс гривні міг прогнутися, аби потім дуже різко стрибнути догори.
Фото з сайту vesti.ua.

Облігації б'ють рекорди

З експортом ситуація у нас складається не краще. За статистикою, у першому півріччі 2019 року зростання експорту товарів склало 5,9%, хоча, за прогнозами, повине було становити 9,1%. Експорт послуг зріс на 7,2% при прогнозованому зростанні на 8,3%. «Негативне saldo торгового балансу, визначене за методологією платіжного балансу, в першому півріччі цього року в порівнянні з відповідним періодом попереднього року зросло до 4,4 млрд доларів», — сказав голова Рахункової палати Валерій Пацкан.

А тому чи не головним фактором, який впливає на підтримку гривні, є значні обсяги інвестицій в державний борг. З початку року обсяг вкладень іноземців в боргові облігації України зріс у 14 разів!

Тільки за один день 24 вересня Міністерство фінансів України за результатами проведення розміщення облігацій внутрішньої державної позики залучило до державного бюджету 13,2 млрд грн. Зокрема, Мінфін продав ОВДП у гривні: з погашенням у лютому 2020 року на суму 54,819 млн грн із прибутковістю 15,89% річних. Плюс іще 43,163 млн грн під 15,09% річних. Плюс 229,153 млн грн під 15,50% річних. Плюс 12,875 млрд грн. під 14,75% річних.

На аукціоні 3 вересня Міністерство фінансів розмістило держоблігації на 1,904 млрд грн, 10 вересня — на 16,512 млрд грн, 17 вересня — на 2,758 млрд грн. За інформацією НБУ, тільки за один тиждень, із 16 по 20 вересня, нерезиденти збільшили свій портфель облігацій внутрішньої державної позики на 1 035 млн грн до 89 123,22 млн грн.

Всього за даними Мінфіну, облігації терміном обігу 1981 день (5,4 року) продали на загальну суму 12,9 млрд гривень. Відсоткові ставки за цими цінними паперами вдалося зменшити до 15,0% річних. Також продали облігації строком на 2,2 року з відсотковими ставками 17,25% річних на загальну суму 229,15 млн гривень. Крім цього, продали облігації термі-

ном обігу 147 та 329 днів.

Днями Мінфін розповів: п'ятирічні держоблігації України можуть бути включені в міжнародні індекси, оскільки досягли для цього необхідного критерію: в них інвестори вже вклали 33,9 млрд грн, або 1,4 млрд доларів.

Виклик на весну-2020

Як пояснюють експерти, зазвичай мультинаціональні інвестиційні фонди, пенсійні фонди, страхові компанії вважають за краще вкладати гроші в відомі їм індекси, в які потрапляють обрані цінні папери з точки зору балансу ризику і прибутковості. Такі інституційні інвестори розподіляють свої мультимільярдні

інвестиції пропорційно часткам кожного цінного паперу в таких індексах.

Для нашої держави це, безумовно, плюс, адже український Мінфін потенційно зможе залучити додаткові мільярди в ОВДП. Оскільки після їх включення, наприклад, в індекс міжнародного інвестбанку JPMorgan Emerging Market Bond Index, інвестори, що вкладають у нього, відразу ж відкривають позицію. Тобто купуватимуть ці держоблігації України.

Таким чином у нашій країні продовжуватиме зміцнюватися курс гривні, збільшуючи профіцит фінансового рахунку. Важливий плюс: вартість цих позик буде меншою. Україна буде про-

стіше і дешевше позичати гроші для обслуговування поточного держборгу і потреб держбюджету на тлі позитивного кредитного рейтингу. Прибутковість цих облігацій знижуватиметься услід за зниженням облікової ставки НБУ. Депозитні і кредитні ставки теж знижуватимуться.

Втім така ситуація таїть і доволі серйозну небезпеку. Адже, позичаючи під доволі високі відсоткові ставки — в межах 15%, що для більшості західних інвесторів є просто феноменальним прибутком, — Україна створює собі величезні фінансові проблеми, які виникнуть уже наприкінці зими 2020 року. Адже, коли Україна почне повертати кошти за купонами, інвестори будуть, навпаки, переводити їх із гривні в долар.

І ця ситуація може, навпаки, дуже сильно вплинути на курс гривні. Але вже у негативному контексті. Адже у цьому випадку на міжбанку існуватиме величезний попит на долар, що знижуватиме курс.

«Отримані від нерезидентів кошти треба буде дуже скоро повертати з бюджету, ще й із чималими відсотками», — зауважує Валерій Пацкан. «Так, вони виводитимуть долари, — погоджується з ним економічний експерт Євген Олейніков. — І нашій владі треба буде дуже чітко діяти у такій ситуації, забезпечуючи стабільність гривні вже до першої чи другої виплати за купонами. Якщо цього не зробити, то курс буде не 24, а 240 гривень за долар. І я не перебільшую: адже якщо почнеється тенденція ослаблення гривні, то ця чорна справа зробить паніка». ■

■ СКАНДАЛ

Різні відтінки зеленого

Одного з чільних членів Зе-команди Данила Гетманцева підозрюють у фінансових зловживаннях

Інф. «УМ»

Голову парламентського комітету з питань фінансів Данила Гетманцева звинувачують у не надто розбірливих зв'язках із доволі неоднозначними персонажами вітчизняної політики. Які, як стверджує сайт «24 канала» з посиланням на члена Громадської ради чесноти Романа Маселка, не дозволили йому ще в 2017 році зайняти посаду судді Касаційного адмінсуду.

В 2017 році претенденту відмовила і Вища кваліфікаційна комісія суддів. Під час конкурсу, як стверджує активіст, Громадська рада чесноти аналізувала інформацію щодо нього і виявила деталі, які змусили зробити негативний висновок. «Ми з'ясували, що він мав тісні стосунки, був помічником народного депутата Сівковича, який має сумнівну і неоднозначну репутацію. Це і дозволило нам говорити про можливість його політичну залежність або причетність до тих подій, які мали місце в 2013 році», — зазначив Роман Маселко.

Також представники Громадської ради чесноти встановили його причетність до компанії, на яку за рішенням РНБО накладено санкції за підозрою у фінансуванні тероризму. За словами перевіряючих, сам пан Гетманцев за кожним із пунктів намагався дати тлумачення.

Втім попри це в 2019 році Данила Гетманцева обрано народним депутатом, згодом він запропонував законопроект, проти якого виступає низка промисловців, економістів і міжнародних експертів.

Раніше Гетманцева звинувачували у зв'язках із народним депутатом від групи «Відродження» Віталієм Хомутинником. Також пан Гетманцев є одним зі співзасновників компанії «МСЛ». За даними авторитетних ЗМІ, лотерейний оператор неформально контролюють два народні депутати: ексрегіонал Хомутинник і не менш скандальний Сергій Пашинський. У 2015—2017 роках президент України за рішенням РНБО ввів проти «МСЛ» санкції. Оператора підозрювали у фінансуванні тероризму. Служба безпеки зареєструвала кримінальне провадження і проводила досудове розслідування.

Сам Гетманцев фактично зізнався, що лотерейний оператор довгі роки працював у «тіні». «Частково, можливо, в тіні, частково з використанням схем, розроблених юристами, до речі абсолютно легальних схем», — сказав він одного разу у відповідь на пряме запитання журналіста сайту «Обозреватель», побічно підтвердивши, що він і його юристи розробляли ці самі «легальні тіньові схеми». У підсумку, за даними Youcontrol, у «МСЛ» утворився податковий борг понад 250 млн грн. ■

ОФІЦІЙНО

Жнива перейшли в посівну

Із липня нинішнього року Україна експортувала понад 13 мільйонів тонн зерна

Олена ЯРОШЕНКО

Станом на кінець минулого тижня українські аграрії провели збирання зернових і зернобобових культур на площі 11,3 млн га, або 74% від прогнозу та намолотили 46,3 млн тонн зерна при середній урожайності 41,1 ц/га. Як повідомляє пресслужба Мінагрополітики, в розрізі культур, за попередніми підсумками, вже зібрано: кукурудзи — 6,5 млн тонн із площі 1,1 млн га, або 22% від прогнозу при врожайності 59,9 ц/га; гречки — 72 тис. тонн із площі 55 тис. га, або 81% від прогнозу при врожайності 13,2 ц/га; проса — 142 тис. тонн із 75 тис. га, або 84% від прогнозу при урожайності 18,8 ц/га. Крім того, соняшнику обмолочено на площі 4,5 млн га (76%), отримавши 10,3 млн тонн зерна при середній урожайності 23,1 ц/га. Сою обмолотили на площі 930 тис.

Оксана СИДОРЕНКО

Садівники активно обговорюють чергову неприємну новину: Індонезія перестала приймати заявки на поставку українського яблука. Виявляється, вітчизняні чиновники (свідомо чи випадково) не включили яблука до переліку продуктів, по яких країна проводила взаємне оновлення протоколів по залишках пестицидів. Попередній протокол включав яблуко, але його дія вже закінчилася. А в запиті на оновлення протоколів від України яблука вже не було, повідомляє Українська плодоовочева асоціація (УПОА).

Виробники яблука вважали Індонезію однією з найперспективніших країн для експорту наших яблук, незважаючи на численні нетарифні перепони, що існують у цій країні. Адже, на думку керівника УПОА Федора Рибалки, ця країна, за умови лібералізації торгівлі, може стати одним із головних ринків збуту для фруктів преміальної якості. «Індонезія вже зараз є четвертим найбільшим імпортером яблук у світі, і вже витрачає на їх імпорт не набагато менше, ніж Росія. При цьому ціни там є надзвичайно високими, а споживачі цієї країни цінують лише добре забарвлене, якісне яблуко, яке Україна цілком здатна успішно виробляти і постачати. УПОА за підтримки ФАО та СБПР організувала дуже успішну торгівлю місією для українських постачальників, після чого були зроблені перші успішні поставки: наше яблуко в Індонезію сподобалося, але в минулому сезоні вже не було можливості отримати квоту на поставки. Коли ж місцеві імпортери вирішили зробити запит на квоту для України на новий сезон, виявилось, що яблука в переліку узгоджених для імпорту товарів уже немає, бо дія протоколу, в якому було яблуко, закінчилася вже досить давно», — пояснює ситуацію Федір Рибалко.

Нагадаємо, що некомпетентність аграрних чиновників вже призвело до блокування експорту українського яблука та тепличних томатів до ЄС, але проблему, в т.ч. завдяки тиску галузевих асоціацій та ЗМІ, вдалося тоді досить швидко вирішити. Завдяки цьому лише 5 днів наша продукція була недоступна в ЄС. Але випадок із втратою доступу яблука до ринку Індонезії показує, що проблема є системною.

Урожай сої до осінніх дощів встигли зібрати на двох третинах від загальної площі. Фото з сайту data.kontrakty.ua.

га (59%) та зібрали 2,2 млн га зерна при середній урожайності 23,7 ц/га. Цукрових буряків зібрано 12,0 млн тонн із площі 45 тис. га при середній урожайності 445 ц/га. Це п'ята частина від площ, які підлягають збиранню.

Щодо проведення осінньої посівної кампанії: посіяно 3,5 млн га площі озимими зерновими, або 48% від

прогнозу. З них озимої пшениці — 3,2 млн га, або 52% від прогнозу; жита — 78 тис. га, або 64% від прогнозу; озимого ячменю — 212 тис. га, або 23% від прогнозу. Крім того, озимим ріпакком при прогнозованій площі 1,1 млн гектарів засіяли мільйон (93%).

Тим часом із початку 2019/20 маркетингового року з України експортовано понад 13 млн тонн зерна. ■

ЗА БОРТОМ

Яблуко роззяви

Недбалість аграрних чиновників призвела до блокування експорту до Індонезії

Навіть найкрасивіші українські яблука нинішнього урожаю розлучила з потенційними покупцями з тихоокеанського регіону банальна чиновницька некомпетентність. Фото з сайту interagrosom.com.ua.

«Враховуючи фактичну ліквідацію аграрного міністерства в Україні, ми сподівалися, що позитивна тенденція відкриття нових ринків, яка відзначалася в 2015—2018 роках, не зміниться тенденцією втрати ринків збуту, адже конкуренти починають копіювати наш експортні зусилля. І навіть Молдова і Сербія, незважаючи на можливості постачати яблуко на ринок Росії, вже активно шукають йому альтернативи», — зауважує Федір Рибалко.

За словами Андрія Ярмака, економіста інвестиційного департаменту ФАО, Індонезія є перспективним ринком збуту не тільки для українських яблук, а й для лохини (чорниці садової) та черешні, адже тут мешкає понад 40 млн людей із середньомісячним доходом понад \$1500. І ці люди із задоволенням і регулярно купують екзотику, якою для них є ягоди, яблука та черешня. «Купити яблуко або ягоди в Індонезії — означає

підтвердити свій статус. Середня роздрібна ціна на таку екзотику, як яблуко, в Індонезії сягає 10 доларів за кілограм, а головними постачальниками яблука до цієї країни на сьогодні є Китай, США, ПАР, Нова Зеландія та Австралія. З європейських країн значні обсяги до Індонезії постачає лише Франція», — пояснює Андрій Ярмак.

Зараз УПОА у співпраці з Асоціацією імпортерів фруктів Індонезії шукає способи вирішення проблеми. Поки що невідомо, чи можна буде окремо додати яблуко до списку узгоджених товарів, чи потрібно буде проходити всю процедуру з самого початку. В будь-якому випадку, попередні домовленості про поставки кількох сотень тонн українського яблука до Індонезії ще в цьому році, вже очевидно, не будуть реалізовані. А значить, хтось інший заробить ці гроші замість українського садівника. ■

ГАЛУЗЬ

Розкуштували, хочемо ще

За темпами розвитку органічного овочівництва в Україні не встигають його базові сервіси

Оксана СОВА

Минулоріч посівні площі органічних баштанних культур у нашій країні становили 176,7 га, а обсяги виробництва — 1500 тонн. Це найвищі показники органічного овочівництва за останнє десятиліття. Дані, оприлюднені в першому аналітичному дослідженні внутрішнього ринку органічної плодоовочевої продукції, презентував Український проєкт бізнес-розвитку плодоовочівництва (UHBDP). «Своєрідним лідером за обсягами виробництва в цій галузі стали баштанні культури: гарбуз, кавун і диня. Органічні гарбузи активно вирощують в Україні на значних площах із 2014 року. Кавуни та дині переважно вирощують на півдні України, але це лише кілька господарств», — йдеться у тексті дослідження.

Шукаємо насіння

Згідно з оприлюдненими даними, виробництво органічних баштанних зосереджено в Херсонській, Одеській, Харківській, Житомирській, Чернігівській, Київській областях. Лідером, безумовно, лишається Херсонщина — тут 139 га площ зайнято органічними баштанними. Але останніми роками традиційно південні культури розповсюдилися навіть у північні регіони країни. І поштовхом до цього стала саме зацікавленість споживачів і фермерів органічними продуктами. Наприклад, фермер Василь Сидорук із села Мирин Ковельського району щойно почав вирощувати органічні кавуни на Волині. З двох гектарів посівної площі нинішнього року йому вдалося зібрати аж 120 тонн. «Як на перший рік вирощування, то я цілком задоволений. Буду й далі висаджувати цю культуру, пробувати нові сорти. Моя родина вже звикла, що я завжди саджу щось нове на городі. Скептикам довів: немає нічого неможливого, а волинські кавуни можуть бути не гірші за херсонські, бо не менш солодкі. Реалізував їх оптом по 2-3 гривні за кілограм, на ярмарках — по 4-4,5 гривні. Витрати, зокрема й на органічні добрива, окупилися, ще й заробив трохи», — говорить Василь Сидорук. Принагідно розповідає, що під час підготовки ґрунту до посіву використовував перегній, оброблений спеціальними біопрепаратами, щоб прибрати патогени попередніх періодів і не «заселити» з них шкідників і збудників хвороб у землю й на розсаду нової культури. Для обробки рослин проти ґрунтових і поверхневих шкідників користувався біологічними інсектицидами. Каже, що застосовані біологічні препарати не лише безпечніші, а й дешевші в застосуванні, ніж хімічні.

Серед проблем органічного овочівництва фермери звертають увагу на дефіцит або й повну відсутність насіння овочів для органічного виробництва. Проблема стала зрозумілою за результатами опитувань органічних сільгоспвиробників, повідомила Анастасія Блюмська, фахівець із моніторингу, оцінки та маркетингу проєкту UHBDP. Хоча асортимент органічних овочевих культур досить широкий, обсяги їх виробництва невеликі, і, за підсумками 2018 року, становлять приблизно 2,5 тисячі тонн.

Запобіжник від фальсифікату

Невеликий за статистикою обсяг виробництва органічних овочів пояснюється й тим, що до уваги почали брати лише продукцію з офіційно підтвердженими властивостями. На запит органічного сектору в Україні щойно закінчили розробляти Методичні рекомендації до маркування органічних харчових продуктів і кормів. Вони містять законодавчі вимоги до маркування органічної продукції з урахуванням загальних вимог до маркування харчових продуктів, вимоги до маркування імпортованих харчових продуктів, а також настанови до використання державного логотипу України для маркування органічної продукції. Проєкт рекомендацій було презентовано та обговорено ще влітку, під час «круглого столу» «Маркування та торгівля органічними продуктами», що відбувся 19 липня 2019 року. Рекомендації дорацьовані. Ознайомитися з Методичними рекомендаціями можна за посиланням <https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/organichne-virobnictvo/markuvannya-organichnoyi-produkciyi-abo-sirovini>. ■

ТАКІ СУСІДИ

Продовження. Початок у попередньому номері «УМ» від 1 жовтня 2019 року.

Борис ВАСИЛЬЧЕНКО
Боярка Київської області

4. Путін

«Безумный старик», — говорить про нього опозиціонер Олександр Навальний. «Сатана», — додає патріарх Філарет.

*Маленький сірий чоловічок
Накоїв чорної біди.
Це звір овідної породи,
Лох-Несс холодної Ниви.*

Так змальовує його Ліна Костенко. Хто ж він насправді, цей «маленький сірий», виходець із пітерської «шпани»?

Немає нічого дивного, що, узурпувавши владу в Росії, він став найбагатшою людиною планети зі статками в сотні мільярдів доларів. Зрівнятися із ним могла би хіба що царська фамілія Романових. Як пише історик Михайло Покровський, вони були «великими накопителями багатств». Романови мали «к концу XIX столетия 700 млн. руб (золотых)», а далі «царской семье принадлежало колоссальное недвижимое имущество; тут были и золотые прииски, и заводы, и виноградники и т.д., всего больше, чем на миллиард даже тогдашних рублей. Первый купец своего Государства превратился в первого миллиардера вселенной».

Мабуть, Путін не має «золотих приисков» та заводів, зате став найпершим серед мільярдерів «вселенной» у наші дні.

5.1. Росія — країна фашизму

Російський політик Анатолій Собчак говорить: «Всякое правительство творит свои преступления вместе со своим народом, и всякий народ несет ответственность за преступления своего правительства наравне со своим правительством».

Російська пропаганда, виправдовуючи свою агресію проти сусідніх країн, оголошувала «фашистськими» Польщу, прибалтійські країни, Японію, Китай, Афганістан, Грузію, Угорщину, Фінляндію, тобто країни з демократичним, порівняно з Росією, суспільним ладом, замовчуючи про фашизм у себе. А нині Москва верещить з усіх ЗМІ, що в Україні до влади прийшли фашисти. То що ж таке фашизм?

«Фашизм, пришедший к власти, представляет собой открытую террористическую диктатуру наиболее реакционных, наиболее империалистических элементов финансового капитала», — читаємо у «Великій радянській енциклопедії».

Аналізуючи це огидне в історії явище, що теорію та практику нищення цілих народів, або частини народів, те, що названо геноцидом, неминуче приходимо до висновку, що фашизм зародився і розців не в Німеччині чи Італії, а саме в Росії, і не в наші дні, а з моменту зародження імперії зла, цього, за словами Белінського, уламка Золотої Орди, і буде існувати, поки буде існувати країна Моксель, Московія, Росія.

5.2. Зовнішня політика — «собираніє земель»

У зовнішній політиці Росія загарбала у Японії Курили, у Китаю — Уссурійський край та південні порти Великого океану. Далі настала черга Грузії, Кавказу, Закавказзя, Середньої Азії, Криму, Молдови, Польщі, де спочатку Росія гралася в «Царство польское», а далі після польського повстання у 1831 р. скасу-

вала куцу польську конституцію та придушила повстання в Угорщині.

Із кримськими татарами, як із поляками і шведами, Росія, за визнанням її офіційних істориків, «вела бесперывные войны». Загарбавши Фінляндію у XIX ст., Росія вдруге напала на неї у 1939-му, оголосивши цю країну фашистською.

І, нарешті, Україна. Імператорська пропаганда нам трубила про єдність «братських народів», про добровільне та щасливе входження України до Росії. «Хмельницький не із любви к Москве, а из нелюбви к Польше отдался царю. Москва, а лучше Петербург обманули Украину и заставили ее ненавидеть москалей», — писав Олександр Герцен.

Росія відібрала у Німеччині Кенігсберг, де ще у 1544 році був заснований університет, тоді московити були тупі й неграмотні, а зараз у Калінінграді, так тепер називається Кенігсберг, запустіння, бруд, свинство московське та... ракети з ядерними боеголовками. Зате Росія, як завжди, демонструє: «удар зубодробительный, удар скуловорот!».

Цю особливість московського «удару» європейці відзначили ще у XVI ст. У своїй праці «Про державу Російську» (1591) англієць Д. Флетчер писав, що Росія є «тиранічною державою», у котрій живуть «варварські московити», а Дітер Гро писав іще в 1560 р. про те, що «російська загроза» вже порівнювалась із нашествиям народів! Тепер ця загроза зростає до небачених розмірів, особливо, якщо врахувати, що цей «удар зубодробительный» може бути ядерним, про що в лютому 2018 р. говорив Путін у своєму виступі перед депутатами Держдуми та найвищими чиновниками Росії.

5.3. Раби

«Мы, русские, преданы царем и милосердным, и жестоким», — говорив князь Сугорский, посланий в 1576 году к імператору Максимилиану і додав, що Йоан (Грозний) незадолго перед этим велел, за малую вину, одного из знатных людей посадить на кол: что сей несчастный жил целые сутки, в ужасных муках говорил со своею женой, с детьми и непрерывно твердил: «Боже! Помилуй царя!», писав Карамзін. Він же додає: коли захворів цар, «молились о нем самые опальные семейства, вдовы и сироты людей, невинно убиенных». А коли Грозний помер, «народ завопил громогласно».

А хіба не так московити реагували, коли помер Сталін? Тільки коло Кремля було затоптано до 400 людей, які прийшли попрощатися з мертвим сатаною.

«Кто в клетке зачат, за клеткой плачет», писав Євген Євтушенко.

Не відставав і «народ» у своїй жорстокості від царів.

5.4. Жорстокість московита

«Найпитомішою рисою московської національної вдачі є жорстокість», — писав Максим Горький.

«А сліз, а крові? Напоїть всіх імператорів би стало», — писав Тарас Шевченко. Цю тему продовжує Лев Толстой, подаючи картину в чеченському аулі після одного з набігів росіян за наказом Миколи І. «Мальчик был проткнут штыком в спину. Были поломаны и обожжены абрикосовые и вишневые деревья и, главное, сожжены все ульи с пчелами. Вой женщин слышался во

Ординці сучасні, а методи старі.

Іван Грозний,
Сталін
як продукти

Чому Росія — це постійний терор не лише проти сусідів, а й у себе вдома

всех домах и на площади, куда были привезены еще два тела. Малые дети ревели вместе с матерями. Ревела и голодная скотина, которой не было чего есть.

Фонтан был загажен, очевидно нарочно, так что воды нельзя было брать из него. Так же была загажена и мечеть.

О ненависти к русским никто не говорил. Чувства, которые испытывали все чеченцы от мала до велика, было сильнее ненависти. Это была не ненависть, а непризнание этих русских собак людьми, и такое отвращение, гадливость и недоумение перед нелепой жестокостью этих существ, что желание истребления их, как желание истребления крыс, ядовитых пауков и волков, было таким же естественным чувством, как чувство самосохранения».

Не оминув катюга-москаль своєю хижкою вдачею і Україну. Коли 2 листопада 1708 року впав Батурин, французькі часописи, отримавши інформацію з України, вийшли з промовистими заголовками — «Страшна різня», «Руїна України», «Жінки і діти на вістрях шабель», «Всі мешканці Батурина (21 тис. — Авт.), незважаючи на вік і стать, вирізані». «Меншиков уживає за-

собів московського варварства». Самого Меншикова згодом заслани в Сибір, і там, коли помер, його, як мамонта, зарили в мерзлу землю. У тяжких муках сконав і Петро І. Катюзі — по заслузі.

Уже в XX столітті Москва продовжить свій список звірств вражаючим за масштабами Голодомором, Биківнею в Києві, тюрмою на Лонцького у Львові, а в наш час — війною на сході України. Бо ж скрізь, де ступає нога московита, то «удар зубодробительный!».

5.5. Побут

Якщо у нас «неначе писанка село», то у них «у каждого хата гнилая, а в хате ухваты, да печь» каже Сергій Сєнін. У будь-якому фільмі, де показана російська «деревня», справді стоять чорні, як сажка, «избы», коло них немає жодного фруктового деревця, а

5.6. Культура

Україна, будучи європейською країною, розвивалася в європейському культурному середовищі. Перебуваючи в неутвті та темряві, Московія значно відставала у своєму культурному розвитку.

Пояснюючи, чому українські художники Д. Левицький, Г. Лосенко та В. Боровиковський у XVIII—XIX ст. стали основоположниками російської художньої школи, О. Бенча писав: «Децю в житті самого Левицького сприяло розвитку його таланту, — походження його з місцевості і середовища, набагато культурнішого, ніж тодішній Петербург і навіть вищі верстви петербурзького суспільства».

Одним із показників рівня культури кожного суспільства є ставлення до жінки. В Україні головною в сім'ї завжди була жінка. В опері Гулака-Артемівсько-

Але війна з «ізвечною дурью» в Росії ніколи не була успішною. Бо ж гору завжди брали «шарікови», і гавкіт їхній чувся на весь світ.

за п'ять кілометрів від обласного центру, відзначав американський політолог Збігнев Бжезінський, немає навіть туалетів.

А «народ» матюкається та п'є. «В России матом не ругаются, на нем разговаривают», — каже московит. «Тот не русский, кто не пьет и не крадет» (Олександр III). І ніщо не може «спасати московита от... материальной субстанции его религии, то есть водки», вставляє свої п'ять копійок Карл Маркс. «Росія п'яна, голодна, свинська», — підсумовує Тарас Шевченко.

го в сім'ї лідером є Одарка, Карась слухняно їй годить.

В Європі у період Відродження XIV—XVII ст., коли бурхливо розвивалися науки, мистецтва, характерним показником поступу суспільства було становище жінки в ньому.

«Мужчины высших слоев общества, — читаємо у «Великій радянській енциклопедії», — подерживали сознательно развитие культуры в женской среде, т. к. благодаря ей значительно обогащалась и их личная жизнь. Муж получает право содержать

Петро I, та Путін — імперії зла

любовницю, жене не возбраняється розважатися з любовниками.

Вопрос о незаконно рожденных детях разрешается с большой простотой: незаконные дети во многих богатых семьях воспитываются вместе с законными (до речі, незаконно у 1452 р. від селянської дівчини Катаріни народився біля Флоренції знаменитий Леонардо да Вінчі. — Авт.). «Отец воспитывал Леонардо вместе со своими законными детьми и дал ему тщательное образование».

А ось — рівень «свободи» жінки у московитів, як показник культури їх суспільства. Це чітко відзначила Леся Українка у своїй драмі «Бояриня». «Тут (у Московії. — Авт.) зап'яті, а ми, бач, не вкриваємо обличчя», — каже українка, яка волею долі живе в Орді. Там для жінки «та се ж якась неволя бусурманська», «татари тут». «Скрізь палі, канчуки... холопів продають» та й осоружна ж ся мені Москва! «П'ють, п'ють, поки поп'ються». В українці, яка потрапила в Московію, виривається зойк: «Я гину, в'яну, жити так не можу!» «Не ростуть квітки в темниці». «Ми всі ріжемо словами, а тут жінки плохі, вони бояться...».

А ось порядок стосунків у сім'ї, регламентованих «Домостроєм», літературним канонем XVI ст., який діє у них і понині. Згідно з ним, глава сім'ї «такої же не обмежений владька домохаздцев, как и царь — подданных. «С женой рекомендуется расправа плетью, ежели жена ослушается мужа, он должен ей ребра сокрушать!».

Не можуть дати світові щось корисне люди, які, за словами французького посла в Московії Деленевіля, «справжні варвари, недовірливі, брехливі, жорстокі, розпусні, обжерливі, користюлюбиві. Серед москалів завжди і скрізь можна знайти фальшивих свідків, бо до тої міри здеморалізовані в них поняття, що штука

обмановати вважається майже ознакою високого розуму».

Бо, як зазначає австрійський посол Й. Г. Корб, московити «не мають почуття гідності, не освічені, мають в'ялий і тупий розум».

Звичайно, під впливом Європи, і зокрема України, Росія мала тонкий прошарок інтелігенції.

Зокрема, Андрій Вознесенський у період хрущовської відлиги писав:

Есть русская интеллигенция. Вы думали нет? Есть. Не масса индифферентная, А советь ее и честь.

Воюет с извечной дурью Отечественная литература, Отецественная война.

Але війна з «извечною дурью» в Росії ніколи не була успішною. Бо ж гору завжди брали «шарікові», і гавкіт їхній чувся на весь світ. А заправляв усім отим гавканням Швондер, який «восседает» у Кремлі.

І тому замість культури — «извечная дурь». «Інтелігентська гра в хороший нещасний «народ» і погану «владу» закінчилися поразкою самої інтелігенції, пише Віктор Срофеев у «Енциклопедії російської душі».

Ще Пушкін відзначав, що в росіян є «байдужість до всякого обов'язку, справедливості істини (згадаємо Бісмарка про договори з Росією, які не варті паперу, на якому написані). Це цинічне презирство до людської думки і гідності — презирство до всього, що не є необхідністю».

І, нарешті, вище вже згаданий письменник Віктор Срофеев, росіянин, 1947 року народження, який дитинство провів у Парижі в сім'ї дипломата, закінчив МДУ, аспірантуру, захистив кандидатську дисертацію, його твори перекладені двадцятьма мовами, лауреат премії імені В. Набокова, кавалер Французького Ордену літератури (2006 р.), вимушений визнати: «Росіяни стали жер-

твами власних чеснот. Я не знаю жодного іншого народу, у якого б деградація зайшла так далеко, як у росіян. Це вже не народ, а підодіяльник, у який можна засунути, запхати, влити, втлюшити все, що завгодно. Похмурий народ — запійний, блудливий, ледачий, байдужий, позбавлений загальної значущості й загальних уявлень про добро і зло».

5.7. Шовінізм московита

«Нашого цвіту — по всім світу», говорить українська народна приказка. І справді. Українська багатомільйонна діаспора є насамперед у Росії, а далі на Заході, практично у всіх країнах Європи, від Польщі до Англії і Португалії. Те ж саме — від Канади до Аргентини і аж до Австралії.

У всіх цих країнах є школи, навіть університети, церкви, товариства української культури, мови. Нічого подібного в Росії немає, бо «од молдованина до фіна на всіх языках все мовчить», — з гіркою писав Шевченко.

Знищуючи культуру та самобутність українського народу, Орда насамперед зробила все, аби знищити нашу національну гордість — Січ Запорозьку, цю «козацьку республіку». Олександр Герцен писав про козаків: «Запорожці були славянские витязи, витязи-мужики, странствующие рыцари черного народа».

І ось цю організацію, створену українським народом для його самозахисту, добровільну народну армію чисельністю понад 100 тис. рицарів-воїнів, імперія зла у 1775 році ліквідує. «Нет теперь более Сечи Запорожской в политическом ее уродстве, следовательно же и козаков сего имени» — говорилось в указі Катерини II.

Рятуючись від супостата, козаки заснували Задунайську січ в Добруджі та Ванатську в Ванаті. Пізніше залишки запорожців були «переселені» (скільки було отих «переселень» від рідних земель та домівок на угоду москалю-ординцю?).

Українці в Орді (так званій РФ) зникають як нація. Скажімо, якщо в 1929 р. за переписом у Ставропольському краї було 60% українців (єдиний президент СРСР Михайло Горбачов за-

на Мордюкова в одному інтерв'ю сказала, що виросла козачкою на Кубані в українському середовищі, але її, як і багатьох кубанців, записали «русской».

Мій колега Сергій Креконтень (1930 р.) написав дослідження про переселення його земляків у XIX ст. із Чернігівщини на Амур.

Всього з українських губерній на Далекий Схід у XIX — на початку XX ст. було переселено понад 7 млн селян, нащадки тих переселенців, пам'ятаючи про своє коріння, забули, що таке українська мова, одна з наймилозвучніших у світі, і спілкуються мовою татарина-москаля, мовою матюків та варварства. Всі ті чернігівці, полтавці ще до революції, а особливо в часи «советской власті», були записані «русскими». А відтак — жодної школи, газети чи радіо українською мовою.

Дещо прояснює ситуацію різкої несхожості становища українців у Європі, Америці та Австралії з одного боку і в Московії — з іншого те, що, як говорив видатний журналіст Володимир Познер, «русские не любят тех, кто на них не похож — по национальности, по вере, по обычаям, по языку».

Отож, пристосовуючись, українці в Європі та Америці стають культурним прошарком населення, а в Росії це «дурноголові тепльні-хохли» (за Ліною Костенко), тобто «русскоязычное население», почасти перетворені на яничарів.

А ще причиною асиміляції є махровий шовінізм (фашизм) московита. Московія не гребувала такими засобами русифікації, як нищення цілих народів або створення умов для їхньої еміграції.

Кримські татари. Гордий народ, якому Москва ще за часів Петра I платила данину. Після «собрания» Криму у 1783 р. «только за 12 лет, т. е. по 1796-й, было отнято у крестьян и роздано дворянам, по официальным данным, 288064 десятин земли. Крымские татары лишились своих земель», констатує «Велика радянська енциклопедія». Корінний народ (кримські татари) вимушений був покидати свою Батьківщину. «До 1790 г. (за сім

«Росія — глибоко язичницька країна і вірить не в Бога, а в державу», — говорила Валерія Новодворська.

значав, що він за походженням є українець, як і його батьки, але за паспортом — «русский»), тепер — 3%».

Практично зникли українці на Кубані. Як говорив мені скульптор, етнограф, митець Іван Макарович Гончар, творець потужного музею українознавства, коли на Кубані був перепис населення і нащадки запорозьких козаків хотіли записатися українцями, їм грізно натякали: «Вы что, не советские люди?».

І далі могли бути жакливі наслідки. Мій колега по роботі, заступник генерального директора «Київенерго» Олександр Радченко (1930—2017 рр.), який проживав на Кубані, при вступі до Новочеркаського політехнічного інституту був попереджений: якщо буде писати в анкетах «українець» — інституту йому не бачити. Сашко мусив написати, що «русский», успішно вступив до інституту, зробив блискучу кар'єру в енергетиці, але все життя соромився того, що за паспортом він — москаль.

Народна артистка СРСР Нон-

музику, літературу. Рушієм прогресу у цій галузі була церква.

У Московії — все навпаки. «Долго Россия оставалась чужой Европе. Приняв свет христианства от Византии, она не участвовала... в умственной деятельности римско-католического мира. Великая эпоха возрождения не имела на нее никакого влияния» (Пушкін О.С. «О ничтожестве литературы русской»). Освічений римо-католицький ксьондз був на голову освіченіший, культурніший, шляхетніший від завжди п'яного, немитого, неголеного московського попа.

«Россия — глубоко языческая страна и верит не в Бога, а в государство. Патриарх Алексей призывал убивать чеченцев», — говорила Валерія Новодворська.

Московська церква завжди була реакційною та агресивною. За свідченням Вселенського Патріарха Варфоломія, сім століть українська православна церква була помісною і підпорядковувалась Константинополю. У 1687 р. Московія анексувала нашу церкву. Вселенський Патріарх вважає цей акт незаконним, а територію України — незаконною для Московського патріархату.

5.9. Їхня мета

У всі часи «неизменной остается политика России. Ее методы, ее тактика, ее приемы могут изменяться, но путеводная звезда этой политики — мировое господство — не изменилось. Только извортливое правительство, господствующее над массами варваров, может замышлять подобные планы», — писав Карл Маркс, чие вчення згодом «извортливое правительство» возведе в ранг державної релігії.

Як і колись, так і тепер «кожний росіянин захоплюється вірою, що його країна одного дня має здобути весь світ», пише француз де Кюстін у книжці «Правда про Росію».

6. Висновки

Отже, сатанинська країна породила своїх, від сатани, царів та диктаторів. Останній із них (та чи останній?) — Путін.

Стараючись, як у всі часи існування імперії зла, всовувати свого носія як у всі країни Європи, так і в США, Путін обов'язково захоче привести в Україну до влади «своего человека», щоб таким чином, як це зробив Сатана-П'ютер, «прибрать Україну к рукам».

Україну зараз, у боротьбі проти її споконвічного ворога, цього «уламка Золотої Орди» народу тюркського походження, підтримує увесь світ.

Але ми, українці, нація, яка за своїми культурним, цивілізаційним, інтелектуальним потенціалом не поступаємось жодній нації світу, маємо бути обачними.

Не можна допускати до влади тих, хто сидів у тюрмі, тобто арештантів. Згадаємо Леніна, Сталіна, Троцького, Гітлера і зрештою «наших» Януковича і Тимошенко.

Бо «помилка людини — трагедія самої людини, помилка гетьмана чи президента — трагедія усього народу», каже письменниця Олена Апанович.

Але нації теж можуть помилятися, як, наприклад, помилилися німці, привівши до влади демократичним шляхом Гітлера.

Ми, українці, теж помилялись, але після помилки завжди ставали мудрішими. Бо, як каже наш мудрий народ, Бог — не без милості, козак — не без долі... ■

P.S. Під час підготовки цього матеріалу автор використав майже 70 історичних джерел, цитованих у тексті.

Іван БОЙКО

Після завершення робочого візиту президента Володимира Зеленського до США, де він брав участь у 74-й сесії Генеральної Асамблеї ООН, і повернення в Україну глава держави одразу підписав указ №724/2019 від 30 вересня 2019 року про звільнення Олександра Данилюка з посади секретаря Ради національної безпеки і оборони України. Перед цим він порадився з фахівцями.

Не змирився з методами Богдана

Підставою стала особиста заява Данилюка, яку він неочікувано написав на ім'я президента минулої п'ятниці, 27 вересня. Із неофіційних джерел в оточенні РНБО відомо, що пан Данилюк написав заяву через конфлікт з очільником офісу президента Андрієм Богданом. Цей конфлікт тривав кілька місяців. Мовляв, Данилюк нібито не зміг змиритися з безпардонними методами управління «у стилі Богдана».

Тоді як на Банковій нарікають, що Данилюк нібито був малоефективним менеджером, бо нібито займався інтригами і не продемонстрував результату з моменту призначення секретарем Радбезу 22 травня. Подейкують, що Данилюк хотів впроваджувати реформи по-своєму та самостійно обирати кандидатуру заступників і помічників. Це не влаштувало як президента, так і керівника його офісу.

Цікаво, що певний час кандидатуру Данилюка на Банковій розглядали як імовірного претендента на посаду посла України у Сполучених Штатах Америки. Адже ще влітку Зеленський у телефонній розмові з президентом США Дональдом Трампом запевняв, що посла України у США «замінить дуже грамотний і дуже досвідчений посол, який наполегливо працюватиме над тим, щоб дві країни стали ближчими».

Утім відрядження Данилюка до Вашингтона так і не відбулося, оскільки в офісі президента вирішили, що таке призначення буде вельми ризикованим кроком.

ВІДДІЛ КАДРІВ

«Весільний» секретар

Олександр Данилюк пішов із РНБО через конфлікт із главою офісу президента Андрієм Богданом

Олександр Данилюк недовго протримався в Зе-команді.

Обрали, бо не взяли до Нью-Йорка

Що ж відбувається? Бува, нова Зе-команда не поглинає власних «дітей»? Адже кадрові призначення Олександра Данилюка секретарем РНБО у травні було одним із перших після інавгурації президента призначень «верхівки». І це попри те, що вже тоді Данилюка називали невідповідною кандидатурою у команду президента, а Зеленському дорікали тим, що він віддає ключове крісло у важливому відомстві людині старих режимів.

Утім не минуло й чотирьох місяців, як 44-річний Данилюк, котрий за цей час

дійсно не відзначився серйозними досягненнями і сидів собі у кріслі «тишком-тишком», оголосив про свою відставку.

П'ятнадцять років тому Олександр Данилюк розпочав кар'єру в українській політиці, з того часу встигнувши попрацювати з командами чотирьох президентів — Ющенка, Януковича, Порошенка і Зеленського.

Парадоксально, але за весь цей час він не заплімував своєї репутації гучними скандалами. Вірогідно, на його манері роботи позначився європейський досвід, тривалий період життя в інтелектуальному Лондоні та великий досвід міжнародного співробітництва, де дипломатичність — чи не найголовніший козир і чеснота чиновника і бізнесмена.

Водночас окремі експерти зазначають, що однією з непомітних, але визначних причин відставки Данилюка є те, що він ніколи не був по-справжньому людиною з команди Володимира Зеленського — таким, як інші помічники та радники. На початку шляху Зеленського як президента Данилюк привертав увагу як нескандальний, досвідчений та освідчений політик, який має певний рівень довіри. Тепер, на думку політехнолога Олександра Курбана, не варто розглядати перспективи Данилюка в оточенні президента.

Серед іншого, Данилюк нібито сприйняв як особисту образу той факт, що президент Зеленський власноруч викреслив прізвище секретаря РНБО з переліку офіційної делегації для візиту в США. ■

ДОВІДКА «УМ»

22 травня президент України Володимир Зеленський призначив ексміністра фінансів Данилюка секретарем Ради національної безпеки і оборони.

Із квітня 2016 року по червень 2018 року Данилюк обіймав посаду міністра фінансів України в уряді Володимира Гройсмана, але його звільнили через конфлікт із прем'єром.

Данилюк був одним із ідеологів націоналізації «ПриватБанку», співвласником якого був олігарх і колишній бізнес партнер Зеленського Ігор Коломойський. У 2019 році суд Києва задовольнив позов Коломойського до Нацбанку і Кабінету Міністрів та визнав протиправним рішення про націоналізацію «ПриватБанку».

Сам Данилюк вважає рішення про націоналізацію правильним. За його словами, він не спілкувався з Коломойським після націоналізації і олігарх не впливає на його участь у команді президента.

Відтак Данилюк виступав певним символом незалежності президентської команди від Коломойського, котрий свого часу втратив свій великий бізнес. Минулого тижня в ефірі ток-шоу «Свобода слова Савіка Шустера» Олександр Данилюк зазначив, що спроба ексвласника «ПриватБанку» Ігоря Коломойського повернути собі націоналізований банк — це загроза стабільності фінансової системи країни. Він підкреслив, що технічно не бачить механізму повернення банку попереднім власникам.

«Після того як держава вклала 155 млрд гривень, якщо банк теоретично повертається колишнім власникам, ці гроші мають бути повернуті державі. Якщо 155 млрд будуть виведені з банку, Нацбанк знову ліквідує «ПриватБанк», — припустив тоді Данилюк.

РЕЗОНАНС

Три мільйони від Порошенка

Експрезидент обіцяє винагороду за інформацію про можливий замах на ексглаву НБУ Валерію Гонтареву

Іван БОЙКО

П'ятий президент України Петро Порошенко обіцяє три мільйони гривень винагороди за інформацію про замовника та виконавців імовірного замаху на колишню главу Нацбанку Валерію Гонтареву.

«Недрузи Гонтаревої нині у фаворі. Думають, ніби Бога за бороду схопили. І впевнені, що сховають кінці у воду. Щоб не дати не дуже активному слідству жодного шансу на бездіяльність, прийняв рішення призначити винагороду до трьох мільйонів гривень. Це — тим, хто надасть достовірну інформацію про замовника та виконавців, про замах на життя та майно Валерії Гонтаревої, яка дозволить притягнути винних до відповідальності. Коло осіб, на які падають підозри, не таке вже й широке. Пальцем тикнеш — і попадеш», — написав нардеп Порошенко на своїй сторінці у «Фейсбуці».

Зауважимо, що минулої суботи, 28 вересня Петро Порошенко разом із дружиною Мариною навідав Валерію Гонтареву в лікарні у Лондоні. Тоді він висловив думку, що зламати ексглаву НБУ не вдасться, а її опонентів назвав бандитами, оскільки вони не цураються саме таких методів.

Порошенко також передав Гонтаревій футболку з написом «Валерія не зламається». Зауважимо, що наразі постраждала перенесла дві операції, британські лікарі запланували ще дві.

Як повідомляла «УМ», 30 серпня у центрі Лондона пані Гонтареву збив автомобіль. Гонтарева припустила, що до аварії причетний олігарх Ігор Коломойський, і заявила, що Коломойський погрожує їй, бо вона є його «головним ворогом». Згодом вона заявила, що наразі немає свідчень, що водій діяв умисно.

Марина і Петро Порошенки подарували Гонтаревій футболку з написом «Валерія не зламається».

Тоді як Коломойський запевняв, що не збирається викрадати Гонтареву з Лондона, але готовий організувати її приліт в Україну. Своєю причетністю до інциденту з ДТП він заперечував.

Уже за кілька днів, у ніч на 5 вересня, підпалили автомобіль, зареєстрований на невістку колишньої голови НБУ, яку також зветь Валерія Гонтарева. А в ніч на 17 вересня в Гореничах під Києвом умисно спалили дотла дім Гонтаревих.

Після цього міністр внутрішніх справ Арсен Аваков заявив, що «той, хто замовив і виконав це у момент прибуття місії МВФ в Україну, — не просто підпалювач, він — ворог, який шкодить державі». ■

ПРОТЕСТ

Шини для бюрократів

У Запоріжжі близько сотні ветеранів АТО розпочали безстроковий пікет місцевого підрозділу Держгеокадастру

Василь ТАВР

Вхід до місцевого управління Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру в Запоріжжі заблокували минулого понеділка близько сотні ветеранів АТО і ООС із вимогою нарешті виділити їм земельні ділянки.

Під двері установи ветерани поклали шини та стоси паперів з офіційними відмовами в отриманні земель, які вже кілька років надсилали їм бюрократи, та із судовими відмовами у законних претензіях ветеранів. За їхніми словами, вони зіткнулися із саботажем місцевої влади й управління Держгеокадастру, які ігнорують їхні вимоги про виділення їм землі.

Відтак бійці встановили перед будівлею установи намет і діжки й оголосили про безстрокову акцію протесту. Також вони вимагають зустрічі з новопризначеним головою Запорізької ОДА Віталієм Турінком, щоб той вникнув у проблему. Чиновник по-

Запорізькі ветерани АТО втомилася від відписок місцевих чиновників.

обіцяв поспілкуватися з активістами лише за кілька днів.

«Ну, якщо «губернатор» не хоче до нас, будемо тоді до Києва доступуватися. Хай приїде хтось від Зеленського, чи сам Зеленський приїде. У нас акція безстрокова, мирна. Маємо намір вирішити по землі всі питання», — заявив у коментарі місцевим ЗМІ організатор мітингу Ігор Маринюк.

За його словами, п'ятитисячна запорізька армія ветеранів Донбасу втомилася слухати брехливі рапорти влади про видачу запорізьким бійцям земельних ділянок.

«Зараз новий «губернатор», новий начальник Геокадастру, новий президент, який говорить про боротьбу з корупцією. Вважаємо, що тут потрібно звільняти всіх, хто п'ять років саботував видачу земель запорізьким ветеранам», — каже пан Маринюк.

У пресслужбі Запорізької облдержадміністрації повідомили, що новий керівник області Турінок планує зустрітися з ветеранами АТО, а також відвідати управління Держгеокадастру.

А поки що акція протесту ветеранів АТО у Запоріжжі триває. ■

РУЧНА РОБОТА

Велике переселення

Майстриня «розсаджує» пернатих та пухнастих жителів київських парків на лавочки, поближче до людей

Микола ПАЦЕРА

Молода київська художниця Яна Хачикян використовує досить неординарні види мистецтва — вона розмальовує... морські камінці, а також прикрашає лавочки у міських парках «портретами» птахів. Ось що дізналася «Україна молода» про цю мисткиню та її захоплення.

— Мамо, дивись, яка класна пташка! — захоплено вигукнув малюк, підбігаючи до лавочки, на спинці якої «сиділа» (була намальована) жовтогруда синичка. — А он ще одна! — помчав до іншої, котра годувала пташенят у гнізді...

Таку цікаву сценку побачив я нещодавно у столичному парку «Совки», де і дитляхи, і дорослі були у захваті від оригінальних малюнків на лавочках для відпочинку. Під ними стояв скромний підпис автора «Хачикян», ввівши який у «Фейсбукці», я й розшукав молоду художницю Яну, котра розповіла про себе та свою творчість.

Дівчина народилася в Грузії на території Абхазії. У 1992 році разом із батьками та старшою сестрою приїхала в гості до бабусі в Житомир. Тут по телевізору побачили, що на батьківщині розпочалася справжня війна, тож поверталися додому побоюючись. Сам батько з'їздив туди, щоб забрати документи та деякі найнеобхідніші речі. Так і прожили у маминих родичів цілих 10 років, аж доки не перебралися до Києва, де Яна закінчила школу. Ще під час навчання їй чомусь хотілося малювати, але на шкільні уроки малювання вона навіть альбом не завжди приносила — казенні заняття відбивали охоту до творчості. І лише у 2013 році дівчина таки купила фарби і взялася за цю справу. А коли на початку осені відпочивала на морі, то назбирала там чимало морських камінців, і їй чомусь спало на думку порозмальовувати їх, чим і зайнялася весною наступного року. Згодом про-

ста підліткова забавка перетворилася на улюблене заняття, а потім і справу життя молодої художниці, яка зараз вже має визнання за кордоном.

«Спочатку малювала рідко, і в мене виходило не дуже гарно, адже я не навчалася в художній школі і не знала навіть теоретичних основ, — зізнається Яна. — Але з'явилося велике бажання малювати саме на камінці, і я почала самотужки освоювати премудрості цього ремесла, вивчати теорію живопису в інтернеті. Мені дуже подобається зображувати тварин, а також птахів, особливо синичок і повзиків, яких я підгодовую взимку в парку з рук і навіть роблю для них годівниці. Вони дуже органічно вписуються в розміри камінців і створюють цілісний гармонійний образ. Зараз я багато малюю на замовлення — в основному це «портрети» домашніх тварин. Причому в Україні вони користуються меншим попитом, а от зарубіжних замовників, які дізнаються про мене через інтернет та від знайомих, дуже багато. Я вже відправила сотні таких малюнків на камнях у США, Канаду, Еквадор, Бразилію, Австралію, Гонконг, Сингапур, Ізраїль, Німеччину, Францію та багато інших країн. До речі, камінці для них також використовую зі всього світу — їх мені привозять друзі та знайомі не лише з Карпат, а й із Данії, Франції, Греції, Туреччини, Женевського озера та інших місць. Скажу відверто, я навіть не сподівалася, що мої мініатюрні пташки і тваринки на камнях користуватимуться такою популярністю у всьому світі. У створену мною групу в соціальних мережах пишуть сотні людей із похвалою, подяками та замовленнями — навіть не встигаю всім відповідати, не те щоб поспілкуватися».

Ідея ж розмальовувати міські лавочки виникла у Яни цілком спонтанно. Підгодовуючи білочок та пташок у парках, вона часто сідала на ці дерев'яні конструкції і фотографувала чи

Із пташкою й пташенятами лавочка привабливіша.

замальовувала своїх майбутніх «героїв». При цьому звернула увагу на, м'яко кажучи, не дуже привабливий вигляд лавочки і одного разу подумала, чому б не прикрасити і їх «портретами» братів наших менших. Тож одного разу наважилася намалювати на одній пташці. Тут звідкілясь узялися поліцейські й стали допитуватися, хто їй дозволив це робити, та дорікати, мовляв, не потрібно «вимазувати» місця загального користування. Яна пообіцяла, що більше цього не робитиме. Сама ж попросила дозволу в місцевій райдержадміністрації, яка, на диво, хоча й через тривальний час, все ж підтримала її ідею і дозволила розмальовувати лавочки. З тих пір вона вже кілька років періодично «поселяє» своїх улюбленців у міські парки.

«Я прикрасила лавочки в парку «Совки» на вулиці Жмеринській, на яких намалювала декілька пташок, а також панду, — розповідає Яна. — На жаль, невдовзі їх демонтували, щоб провести тут капітальну реконструкцію. Водночас я отримала дозвіл на розпис лавочок ще в трьох парках, але зробила це дуже мало — лише в парку Потапова. На це все прос-

Яна ділиться своєю любов'ю до природи з усіма охочими.

Ящірка на камінці.

то не вистачає часу, бо я багато подорожую. Хоча від самої ідеї не відмовилася, і коли теплішає, обов'язково завершую цю роботу. Для своїх малюнків на камнях я використовую олійні фарби, які покриваю лаком, щоб надати їм особливого шарму, а от на лавочках малюю акриловими — вони швидко сохнуть, і відпочивальники не брудняться. Теми та «героїв» своїх малюнків вигадую сама, зокрема, за власними фотографіями чи ескізами або за мотивами творів відомих художників, також раджуся з людьми у

соціальних мережах. На жаль, брак художньої освіти ще не дає мені змоги втілити в малюнках всі свої ідеї, образи і творчі задуми. Але я активно працюю над собою, вивчаю теорію, напрацьовую практику, щоб досягати нових творчих успіхів. За освітою я лінгвіст, працювала в банку та інших не пов'язаних із творчістю установах, але щаслива, що знайшла свій сенс життя у творчості. Я хочу робити світ навколо себе добрішим і кращим, тому в кожен — навіть найменший малюнок — вкладаю частинку своєї душі». ■

Марія ШИЙКО

«Київські Контракти» — масштабний ярмарок, який відновив свою роботу у 2016-му, після майже столітньої перерви, і тепер щорічно проводиться в Києві на Контрактовій площі (цього року він проходив на початку вересня). Тут пропонують свої товари українські виробники.

Сторінка фестивалю у «Фейсбукці» пише про мету «Контрактів» так: відродження українських традицій ярмаркування, знайомство відвідувачів фестивалю з українськими виробниками та популяризаторство української кухні.

Цього року територія фестивалю була поділена на такі зони:

1. Маркет — пропозиції від українських виробників одягу, аксесуарів, декору та хендмейду;

2. Фудкорт — смачні й екзотичні страви від шеф-майстрів. (Тут можна було скуштувати млинці з різноманітними начинками, велику кількість овочевих страв і фруктові лимонади домашнього виготовлення);

3. Алея майстер-класів — малюнки хною, освітні майстер-класи, малювання як арттерапії та інші;

ЯРМАРОК

Робота за «Контрактом»

Ділові українці щороку фестивалюють на Подолі на святі власного виробництва

4. Мистецька сцена — виступи музичних колективів, виконавців, літературні читання, театральні вистави, кінопокази. Також були присутні кілька благодійних та екологічних організацій.

Один з організаторів ярмарку Тарас Войтюк розповів кореспонденту «Україна молода» про збільшення кількості учасників, переваги ярмаркування та про те, як вирости в бізнесмена з маленької ятки на площі.

— Кількість учасників збільшується, але не так швидко, як хотілось би. Багато з виробників завдяки ярмарку виробили свій бренд, розширили виробництво продукції й тепер виходять на великий український ринок. Маркет дає можливість виробникам отримати швид-

кий відгук споживачів, оцінити потребу в товарі. На території ярмарку «дорослішало» багато українських бізнесів.

Якось брав участь підприємець, який зараз розвинув маленький бізнес до власної компанії. Він виробляє унікальні іграшки з дерева, ЯкТак. Якщо за допомогою смартфона зчитати кюар-код на них, то можна переглянути ролик про різні країни, в тому числі й про Україну. Це класно, бо розповідає про наш креатив.

Варто зауважити, що ми підтримуємо всіх учасників. Якщо комусь потрібно до допомога, якої він не має (в маркетингових питаннях або юридичних) — ми надамо її, бо зацікавлені у розвитку атмосфери взаємопідтримки.

ДОВІДКА «УМ»

Вхід на фестиваль залишається безкоштовним кожного року. А назва Контрактовій площі має славу історію. Купці Києва уклали контракти саме тут, а з кінця XVIII століття на цьому місці щорічно проходили міжнародні контрактові ярмарки. Сприяло розвитку підприємництва те, що Контрактова площа розташована біля київського порту, який був основним джерелом експортно-імпорتنих поставок. Після розбудови мережі залізниць значення порту і Контрактовій площі значно зменшилось, а центр ділового життя Києва перемістився на Хрещатик. «Київські Контракти» проходили в період із 1798-го по 1929 роки на столичному Подолі.

■ Як ви ставитесь до конкурентного проекту Made in Ukraine?

— Дуже спокійно. Проекти працюють на одному ринку, але ми орієнтовані на одну мету — це головне. І готові до співпраці.

■ Можна говорити про якусь динаміку в збільшенні відвідуваності?

— Так, на першому фесті було близько 100 українських брендів, у той час як цього року було близько 300. ■

■ ФЕСТИВАЛЬНИЙ СИНДРОМ

Ювілейні мелодії і звуки

Творчість Мирослава Скорика, Валентина Сильвестрова і Кшиштофа Зануссі на «Київ Музик Фест-2019»

Ольга ГОЛИНСЬКА

У столиці й області проходить Міжнародний фестиваль «Київ Музик Фест-2019». Один із найвідоміших, наймасштабніших і найповажніших українських форумів нині святкує ювілей — 30 років від дня заснування! Він народився 1990-го — ще до проголошення незалежності України — й відтоді упевнено збирає поціновувачів музики і розвивається.

Понад три десятки заходів ювілейного фесту

«Київ Музик Фест» традиційно проводить Національна спілка композиторів за підтримки Міністерства культури, молоді та спорту України, численних іноземних представництв, фондів і амбасад, а також державних, громадських, духовних та інших установ. У концертних залах і мистецьких установах Києва й області звучать симфонічні, хорові, камерні твори різних форм, стилів і жанрів: від класики до авангарду, від фольку до джазу, від духовної до нової музики. Завершальний день — 7 жовтня.

Фестивальну програму, як і належить до ювілею, складено з розмахом. Загалом відбудеться 34 (!) заходи: 5 симфонічних, 6 хорових, 10 камерних концертів (4 за участі камерних оркестрів, ансамблів та сольні імпрези), 4 презентації, 3 творчі зустрічі та майстер-класи, 2 концерти оркестрів народних інструментів, концерти духової і джазової музики, а також чотириденна Всеукраїнська відкрита учнівська конференція «Мистецтво без меж: шлях до науки» та дискусійна панель «Камо грядеши, Фест?» (своєрідний підсумок 30-річчя, що минуло, й дискусія щодо майбутніх перспектив фестивалю).

Буде представлено музику 16 країн світу: Австрії, Аргентини, Білорусі, Естонії, Ісландії, Італії, Канади, Латвії, Нідерландів, Німеччини, Польщі,

США, України, Франції, Швейцарії, Швеції.

Серед іноземних гостей, зокрема, — велика група митців із Польщі: всесвітньо відомий кінорежисер Кшиштоф Зануссі, «Шльонське тріо» (Йоанна Доманська — фортепіано, Роман Відашек — кларнет, Тадеуш Томашевський — валторна), піаністка Мартина Кулаковська, композитори Станіслав Круповіч, Марчін Рупочинський, Марцель Хижинський, художниця Патриція Півош, співачка Магдалена Шостак. Із Австрії — солісти Віденської опери Ігор Онищенко і Наталя Степаняк, скрипалі Михайло Захаров, Аркадій Винокуров — уродженці України, які мешкають на Заході, та композитор Гунтер Вальдек.

Молодий перспективний віолончеліст українець Олексій Шадрін та знаний джазовий перкусіоніст Гюнтер Бебі Зоммер — представники Німеччини. Диригувати концертом закриття фестивалю запрошений швейцарець Ніколя Фарін (маестро вже не вперше відвідає Україну), майстер-клас дасть скрипаль і диригент Федеріко Гульєльмо (Італія), виконання прем'єр своїх творів наживо почують наш видатний земляк Леонід Грабовський (мешкає у США) й молодий аргентинський автор Макс Бобер.

Загалом важлива особливість «Київ Музик Фест-2019» — велика кількість прем'єрних виконань (світових,

«Музика кіносвіту Кшиштофа Зануссі», польський кінорежисер праворуч. Фото Польського інституту в Києві.

«Лятошинський-тріо»: Михайло Захаров, Олексій Шадрін і Роман Лопатинський. Фото агенції «Дель Арте».

українських, київських). Їхня частка серед близько 200 творів, включених до програми фестивалю, доволі значна. Серед авторів, окрім згаданих, — Лево Колодуб (на жаль, нещодавно пішов із життя), Олександр Костін, Кармелла Цепколенко, Святослав Крутиков, Олексій Скрипник, Сергій Пілютиков, Сергій Зажитко, Золтан Алмаші та багато інших.

У фестивалі широко представлено і регіони України: Дніпро, Донецьк, Дрогобич, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Канів, Київ, Кременчук, Луцьк, Львів, Мукачеве, Одеса, Полтава, Ужгород, Харків.

Класика і нові колективні обличчя

Топовими у фестивалі, як завжди, є симфонічні концерти. Відкривався «Київ Музик Фест» 28 вересня у Національній філармонії України. У вико-

нанні Національного заслуженого академічного симфонічного оркестру України під орудою Володимира Сіренка прозвучали твори одного із засновників і першого багаторічного художнього керівника фестивалю Івана Карабиця, прем'єри нинішнього мистецького очільника фесту Мирослава Скорика, їхніх творчих побратимів і друзів Валентина Сильвестрова та Леоніда Грабовського.

Одним із найцікавіших став проєкт «Музика кіносвіту Кшиштофа Зануссі», що включав перегляд фрагментів документальних фільмів режисера про польських композиторів Вітольда Лютославського, Кшиштофа Пендерського та Войцеха Кіляра, а також програма за участю Заслуженого академічного симфонічного оркестру Українського радіо (художній керівник і головний диригент Володимир Шейко), у

якій Кшиштоф Зануссі особисто представив кіномузику Войцеха Кіляра.

Перша частина концерту закриття фестивалю присвячуватиметься 80-річчю від дня народження видатної української композиторки Лесі Дичко (цій знаменній даті приурочено також виконання Урочистої літургії мисткині Камерним хором «Київ», який очолює Микола Гобдич, у Лютеранській церкві). У другому відділі лунають твори Євгена Станковича, Івана Тараненка та Станіслава Круповіча.

Окремою лінією форуму вимальовується презентація нових українських колективів. Йдеться про фестивальні дебюти Молодіжного камерного Rejouissance Orchestra (диригент — Катерина Косецька), симфонічного оркестру Gosorchestra під орудою Олександра Госачинського, Молодіжного камерного хору Sentire (диригент — Дмитро Савон) та Камерного хору «Софія» (диригент — Олексій Шамрицький), «Лятошинський-тріо», до складу якого входять молоді перспективні музиканти Михайло Захаров, Олексій Шадрін і Роман Лопатинський.

Продовжує фестиваль і вже традиційну рубрику музичних діалогів. Так, 1 жовтня, у Міжнародний день музики на шанувальників у Національній музичній академії України очікували: «Музичний діалог: Україна — Італія» (творча зустріч і майстер-клас із Федеріко Гульєльмо), презентація колективної монографії «Шимановські, Блюменфельди, Нейгаузи: музичні родини на перехресті культур», «Музичний діалог: Україна — Польща». Творчий проєкт «Синтез» («Київська камерата»+), «Музичний діалог: Україна — Австрія». Симфонічний концерт за участю Національного президентського оркестру України (диригент — Василь Василенко).

Фестиваль містить багато інших цікавинок. Тож стежте за афішами й насолоджуйтеся високою музикою. Тим паче, що вхід на всі фестивальні заходи (окрім концерту в Національному будинку органної та камерної музики) традиційно вільний. ■

■ АРТ-ПРОСТІР

Білий і всі відтінки синього

У галереї «Митець» пройшла виставка пейзажів Сергія Олексюка «Спогад про Санторіні»

Валерія СТЕЛЬМАХ

Художник Сергій Олексюк народився в Коломиї, але 10 років із 58 прожив на Санторіні. І всі 10 років безупинно малював місцевий ландшафт, кольорові пляжі, світанки і заходи сонця, архітектуру, що ніби вбудована в скелястий рельєф. «На Санторіні літо триває 8 місяців, а це означає сліпуче сонце і менше відтінків кольорів. Улітку лінія горизонту між небом і морем ніби в імлі, а восени вона різка, як лазер. І тоді з Санторіні вид-

Сергій Олексюк. Медитативний пейзаж №4 із виставки «Спогад про Санторіні».

но острів Крит. Я більше ніде не бачив вологих хмар низько над головою, вони ніби плавають поміж людей. А який там захід сонця! Особливо як подме вітер і зійме червоний вологий пісок, ти ніби опиняєшся в фотошопі, а світ навколо — як у червоній чи помаранчевій млі. У містечко люди спеціально приїжджають зустрічати захід сонця, там ве-

личезний обшир горизонту, і коли сонце сідає в море, кількості людей одночасно аплодують. На Санторіні люблять одружуватися японці, в тому числі і заради красивих фотосесій. Там чудова атмосфера веселощів, забав, безтурботності, добродушності. Усі засмагли, всі усміхаються», — розповідає маляр.

Сергій Олексюк, крім жи-

Художник Сергій Олексюк. Фото Андрія МУСІСНКА.

вопису, захоплюється фотографією, тож зробив на острові тисячі фотографій, полював на форми і тіні, знайшов неочевидні ракурси. Після того, як митець уклав угоду з місцевою галереєю, яка продавала художні твори для більш виба-

гливої публіки, він перейшов від малювання з натури, пленерного живопису до роботи в студії, і тоді фотографії стали в нагоді. «Природа острова така досконала, сонце — таке яскраве, а архітектура — живописна й ідеально вписана в ландшафт, що мені хотілося «пригасити» ці яскраві кольори, тому я й шукав складні відтінки, незвичні ракурси, химерні тіні, щоб картина відрізнялася від фото, яке може зробити кожен, і в той же час повертала в той настрій, атмосферу, в ті обриси і світло».

Дванадцять робіт, які s.com.ua : art management & gallery представила на виставці в галереї «Митець», — це медитативні пейзажі, на яких білі стіни будівель наче виліплені зі снігу, а море і небо, що позначають верх і низ, неодмінно зливаються на лінії горизонту. І кожна точка огляду захоплює якнайширшу панораму Егейського моря. На пейзажах Олексюка немає людей, тож ніхто не заважає глядачу залишатися один на один із природою, стихією, світлом і простором. ■

Валентина САМЧЕНКО

Уперше українські академічні музиканти — Молодіжний симфонічний оркестр України/ YsOU та Львівська чоловіча хорова капела «Дударик» — відкрили 205-й концертний сезон у Граці — культурній столиці Європи з 2003 року. Останнім часом це австрійське місто асоціюється в українців з ім'ям уродженки Бродів — диригентки Оксани Линів.

Відкриваючи сезон Musikverein Graz, Молодіжний симфонічний оркестр України виконав потужну 9-ту симфонію Бетховена у концерті «За права людини» не тільки в концертному залі, а й на вулиці. Своєрідний музичний флешмоб зі знаменитою «Одою до радості» — гімном Європейського Союзу — відбувся на центральній площі міста. У вечірній час пік на людний вулиций майданчик із контрабасом та у вишиванці вишпов учасник оркестру Дмитро Рудик із Тернополя. Спочатку заграє сольо Гімн України та плавно перейшов на мотив «Оди...» Бетховена. Поступово, з'являючись із різних сторін із прилеглих вуличок, до нього приєднувалися музиканти та хористи у вишиванках, поки вся площа не забриніла в єдності «Обнімітеся, мільйони». Керувала дійством диригентка Оксана Линів. Ця унікальна подія відбулася в рамках Культурного року України — Австрія-2019 (за підтримки Українського інституту).

Нагадаємо, YsOU був створений як німецько-український молодіжний оркестр два роки тому, 2016-го, за ініціативи Оксани Линів, за зразком Федеративного Молодіжного оркестру Німеччини/ВЮ та за підтримки Бетховенського фестивалю в місті Бонн, «Німецької хвилі», ВЮ та Федерального міністерства закордонних справ Німеччини. Роком становлення українського складу учасників оркестру став 2018-й. У нього влилися молоді люди віком від 12 до 22 років з усіх куточків України, які є членами або студентами музичних навчальних закладів із Києва, Львова, Харкова, Вінниці, Дніпра, Сіверськодонецька, Тернополя, Кривого Рогу, Чернівців, Донецька, Ужгорода, Херсона.

Уже влітку того ж 2018-го оркестр виступив на фестивалі LvivMozArt із грандіозним концертом ESO-Symphony. Цього року — удостоївся честі закрити LvivMozArt-2019. Власне тією ж самою програмою, яка згодом прозвучала з великим успіхом у Граці: Симфонія №9 Людвіга ван Бетховена, тема четвертої частини якої,

■ ВИСОКА НОТА

Ода музичного єднання

Бетховенський рік в українському культурному секторі відкрили в австрійському Граці, співаючи Гімн України

Українські музиканти відкрили 205-й концертний сезон в австрійському місті Граці. Фото надане організаторами.

«Ода до радості» на слова Фрідріха Шиллера, лягла в основу гімну Європейського Союзу. Так YsOU та капела «Дударик» символічно відкрили Бетховенський рік в українському культурному секторі. Солістами концерту були відомі оперні зірки Сусанна Чахоян, Сергій Магера, Ірина Житинська і Назар Тацшин.

Також у програмі прозвучали європейська прем'єра Куртіє Eleison відомої сучасної української композиторки Богдани Фроляк та кілька творів тісно пов'язаною з Галичиною Ксавером Моцарта — молодшого сина найвідомішого зі знаменитої династії Вольфганга-Амадея. Як підкреслила диригентка Оксана Линів, кантата «Перший весняний день» Франца Ксавера Моцарта ще ніколи не звучала в Європі. Тому важливо, що ще нерозкрити світові особистість композитора, який 30 років свого життя жив та творив у Львові, представив саме український колектив. Виконання кантати «Перший весняний день» символізувало не-

розривність історичних та культурних зв'язків України з Європою, зокрема з Австрією.

«Ще ніколи на долю молодих українських музикантів не випадало таких серйозних випробувань, таких складних завдань — і в плані програми, і в сенсі відповідальності та престижності виступів. Це абсолютно новий для України рівень, — каже Оксана Линів, засновниця та арт-директор Молодіжного симфонічного оркестру України/ YsOU, головна диригентка Опері та Філармонійного оркестру міста Граці. — Я дуже пишаюся нашими досягненнями та результатами. Після таких блискучих турне виникає подальша велика мотивація для росту, саморозвитку кожного учасника та цілого колективу. Нові музиканти, що доєднуються зараз до оркестру, вже знають його історію та захоплюють відгуки міжнародної спільноти про нього, з величезним усвідомленням ставляться до нашої місії культурного просвітництва». ■

Валентина САМЧЕНКО

Безпрецедентну постановку опери «Аїда» Джузеппе Верді просто неба — за участі понад 150 музикантів з України — 26 і 28 жовтня покажуть у Єгипті в районі Західного Луксора, який іще називають «містом мертвих».

Саме там у XV ст. до н.е. було збудовано храм для цариці-фараона Єгипту Хатшепсут — і досі ця пам'ятка архітектури захоплює подих серед просторів та скель пустелі. Постановка «Аїди» у храмі цариці Хатшепсут — одна з найочікуваніших світових мистецьких подій цього року. У Луксорі «Аїда» повертається знову через 22 роки, раніше в головній партії виступав Пласідо Домінго.

Для участі в унікальній амбітній події напередодні відзначення 150-річчя видатного шедевра Джузеппе Верді, написаного на замовлення єгипетського хедива Ісмаїла Паші, до стародавнього міста приїдуть артисти симфонічно-

■ БЕЗПРЕЦЕДЕНТНО

«Аїда» з українцями

«ДУМКА» з Оксаною Линів в єгипетському Луксорі

Оксана Линів із концертним графіком на 2019—2020 роки. Фото зі сторінки диригентки у «Фейсбуці».

оркестру «INSO-Львів» та Національної капели «ДУМКА». Диригуватиме Оксана Линів.

Основні партії в опері «Аїда» виконуватимуть Сае-Куїнг Рім (Корея), Мікаель Спадаччини

(Бельгія), Еліска Веїссова (Чехія) та Аріс Аргіріс (Греція).

«Зараз влада Єгипту вирішила реалізувати такий проект, я запрошена диригентом-постановником, — розповідає Оксана Линів. — Мене запитали, який оркестр і хор я би хотіла рекомендувати. Тому восени до стародавнього міста приїдуть артисти Академічного симфонічного оркестру «INSO-Львів» і Національної заслуженої академічної капели «ДУМКА». Зараз ми працюємо над дуже складною музичною логістикою, тобто координуємо всі терміни, тому що учасники дійства мають бути доставлені чартерними перельотами».

Уже заплановані покази і на 2020 рік — 24, 26, 28, 31 грудня.

За інсайдерською інформацією, розмірковують про перегляд «Аїди» у Луксорі глядаччю може стати, зокрема, королева-консорт Йорданії Ранія аль-Абдалла. ■

■ ЧАС «Т»

Театр — у книжках і на флешках

Богдан Ступка й інші «франківці» у видавничому проєкті

Людмила КОХАН

Наступного року столичний Театр імені Івана Франка відзначатиме своє 100-річчя, але готуватися до знаменної дати почали вже нині. Тим більше що історія театру розпочалася саме у 1919 році, точніше у листопаді, коли актори з курбасівського «Молодого театру» та група львів'ян під орудою Бучми зустрілися у Вінниці й об'єдналися, створивши новий театр. Тоді його очолював Амвросій Бучма, але невдовзі колектив обрав керівником Гната Юру, і вже при ньому театр назвали ім'ям Івана Франка. Тому офіційною датою створення театру вважається 28 січня 1920 року.

Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка уже святково відкрив сотий новий театральний сезон. І вже активно у різних містах презентували серію нових книг про здобутки провідного закладу.

Видавничий проєкт «Презентація творчих здобутків. До 100-річчя Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка» складається із серії книжок, присвячених історії та сьогоденню головної сцени України. Різними за форматом та тематичним спрямуванням видання подають великий масив інформації: текстів, документів, фотографій та ескізів, у яких відбився столітній творчий шлях «франківців».

Проєкт складається із серії видань — 7 книг. Ідея належить Національному академічному драматичному театру імені Івана Франка, а реалізована видавничим домом «Антиквар» під керівництвом Ганни Шерман за підтримки Українського культурного фонду. Спеціалізовані бібліотеки, культурно-мистецькі установи та вищі навчальні заклади отримають комплекти видань безкоштовно. Охочому мати таке видання треба заповнити форму на сторінці проєкту у «Фейсбуці» і оплатити лише доставку.

Уперше видається популярна історія театру ХХІ століття, яку дослідила театрознавець Ганна Веселовська «Більше, ніж театр»: 2001-2012». Це період діяльності закладу, коли художнім керівником був славетний Богдан Ступка.

Серед видань — альбом театральних робіт відомого фотохудожника Віктора Маруценка «Франківці. Миттєвості». Це зібрання ексклюзивних світлин, знятих у 1979-2019 роках.

Відтепер усі бажаючі можуть тримати у руках і художній альбом «Сценографія. Пошуки власної естетики (1920–2020)», присвячений майстрам оформлення сцени, які співпрацювали з театром протягом століття. Його упорядник — нинішній головний художник театру Андрій Александрович-Дочевський.

За ідеєю генерального директора і художнього керівника театру імені Івана Франка Михайла Захаревича з'являється чотиритомне видання-презентація вистав театру 2016, 2017, 2018, 2019 років — «Альманах прем'єр». «За 100 років накопичилася величезна кількість матеріалів — документів, фотографій, ескізів, інших артефактів, у яких відбився творчий шлях «франківців». Ці матеріали розпорошені по архівах Вінниці, Києва, Харкова, Донецька, Кам'янець-Подільського, тобто міст, де працював і давав вистави театр. Багато документів зберігається у Санкт-Петербурзі, але мені пощастило опрацювати їх трошки раніше», — розповідає про роботу над виданням Михайло Захаревич.

Театральне мистецтво швидкоплинне, тож саме книговидавничі проєкти виконують функцію художньої фіксації надзвичайно важливої, як для наукового вивчення театральної справи, так і для популяризації творчих надбань сценічного мистецтва. Це все — цікавий та цінний матеріал, який збережено та оприлюднено.

Проєктом передбачено й випуск флеш-накопичувачів з аудіовізуальним представленням фільмованих вистав накладом 500 штук. Це знакові вистави франківців: «Тев'є-Тевель», «Украдене щастя», «Майстер і Маргарита», Morituri te salutant, «Фараони», «Кайдашева сім'я». ■

Тетяна ЗІНЧЕНКО

Усе, тепер — готувати! Бо влітку і біля плити стояти не хочеться, і десь у бігах більше, і апетит не такий сильний, як у холодну пору року. Тому, зважаючи на це, треба готувати більше з дарів садгороду, бо це і корисно, і знезацька не набереш зайвих кілограмів, та й приємно це — пригостити рідних, друзів чимось смачненьким прохолодним осіннім вечором.

Квасимо капусту

Це треба зробити в першу чергу. Квашена капуста — дуже корисна, це вам кожен дієтолог підтвердить. Багата вітамінами, корисними кислотами, але навіть не про це ідеться. Запекти в духовці картоплю, набрати з банки хрумкої квашеної капусти, полити її запашною олією... Все, до роботи!

Дуже хорошим рецептом поділилася кулінарна майстриня зі Львова Люба Качмар. Капуста вдалася якраз такою: хрумка, соковита, в міру пікантна, запашна.

Отож на 10 кг вже січеної капусти потрібно: 1 кг моркви тертої, 250 г солі, 80-100 г цукру. Улюблений додаток до капустки — кмин.

«Цукру можна не додавати, але таки мені з ним смачніше, — уточнює деталі господиня. — Перемішуємо капусту з морквою, вводимо частинами спеції і ретельно руками вмішуємо. Капусточка почне виділяти сік.

Тоді набиваю 3-літрові банки капустою щільно, щоб нагору вийшов сік, усередину банки заставляю капронову кришку, щоб служила таким собі пресом. І ставлю банки в широкі посудини, бо капуста буде підтікати декілька днів. Виношу в комору. Щодня капусту пробиваю до дна шашличною шпажкою чи ще чимось довгим. Це — щоб збагатити капусту киснем.

Сік, що витік, акуратно змити, щоб не було неприємного запаху.

Так капусточка стоїть 10-14 днів, далі вона перестав бродити, ми її закриваємо кришками і виносимо в погріб. За зиму квасимо 3-4 рази, любимо свіжу. А тоді підключаємо фантазію і готуємо. У мене мала просто з банки їсть без нічого й обожнює капустяк, син полюбляє вареники з капустою. А я — бігус і пиріжки з капустою». Ось така родинна, виходить, капуста!

Картопляні банячки

Мої племіннички, коли бачать, що я прикладаюся до капусти надміру чи до моркви, чи загалом до овочів, кажуть, що так можна кроликом стати. Щоб у дітей не виникало таких жартів і щоб вони любили овочі, треба вмикати фантазію. Приміром, овочі фарширувати — дітям це дуже подобається.

Ось — прості картопляні банячки, а ефект чудовий — їх дуже швидко змітає зі столу малеча.

Щоб їх зготувати, потрібно:

300 г м'ясного фаршу (зі свинини, курятини чи молодого яловичини),
200 г печериць,
100 г сметани,
цибулину,
15 картоплин,
сіль і спеції.

Спочатку нарізані дрібно гриби і цибулю треба підсмажити на соняшниковій олії. Картоплю почистити і вирізати чималенькі отвори (краще робити це спеціальним ножом). Фарш з'єднати зі смаженими грибами і цибулею, посолити, додати спеції за смаком і ретельно перемішати. Щільно нафарширувати всім цим картоплю, формуючи зверху кожної «шапку». Далі треба виставити нафаршировану картоплю у сотейник, змащений олією, посолити і полити розбавленою водою (півсклянки сметаною, накрити кришкою і поставити в духовку на пів години. За п'ять хвилин до готовності зняти кришку для утворення на «діжечках» рум'яної скоринки. Насамкінець, вийнявши з духовки, присипати зеленню.

Синій банячок

А це вже — з баклажанами. Загалом баклажан за велику кількість мінеральних речовин і корисних солей дієтолог

■ ДО СЕЗОНУ

Осінні кулінарні замальовки:

квашена капуста, фаршировані овочі, грибний пиріг і осіннє печиво

Фаршировані овочі.

називають «овочем довголіття». І який би спосіб приготування баклажанів ви не обрали, після теплової обробки вони залишаються все одно коморою поживних речовин. Для приготування «Синіх банячок» беремо:

2-3 невеликі довгенькі баклажани,
300 г філе курки,
150 г твердого гострого сиру,
50 г майонезу,
2-3 помідори,
сіль, перець і сушений базилік.

Баклажани спочатку ошпарити окропом. Потім нарізати їх кільцями завтовшки 1-2 см. Змастити кожне зверху майонезом і покласти по шматку курятини, попередньо відбитої, посоленої і поперченої. Знову зробити прошарок майонезу, посипати базиліком і тертим сиром, а зверху викласти тоненькі часточки помідорів. Запекти у духовці 15-20 хвилин.

Овочеві банячки

Це баклажани, запечені винятково з овочами. Для такої вегетаріанської страви знадобляться:

2 середні баклажани,
по одній цибулині та морквині,
2 помідори,
2 зубчики часнику (якщо любите гостреньке),
півсклянки вареної квасолі,
200 г свіжих грибів (глив чи печериць),
зелень, олія, спеції.

Баклажани спочатку треба ошпарити окропом, потім порізати кружальцями завдовжки 5-6 см. Далі видалити з майбутніх «діжечок» серединки, залишаючи «дно» (приблизно 1 см). На сковорідці треба спасерувати на олії пошатковану моркву, порізану цибулю і гриби. Додати відварену квасолю, посолити, поперчити, перемішати і заповнити баклажанні «діжечки» овочевим фаршем. Потім виставте їх на змащене олією деко, накрийте тоненькими кружальцями помідора, присипте твердим сиром і запікайте у гарячій духовці до м'якості. Останній штрих — подрібнена зелень на «банячках».

Гарбуз у всій красі

Він же — фарширований! Потрібно: власне гарбуз (приблизно в півтора кілограма),
250 г свинини,
500 г печериць,
склянка гречки,
по одній цибулині та морквині,
20 г свіжого імбиру (або сухого на кінчику ножа),
спеції,
2 склянки бульйону (овочевого, м'ясного чи грибового).

Для початку треба очистити і порізати гриби. М'ясо нарізати невеличкими шматочками і підсмажити його на слабкому

вогні, додати нарізані моркву та цибулю і потушувати все 10 хвилин, додати гриби, посолити, поперчити і довести все до готовності. Окремо зварити гречку, підсолити і додати чайну ложку тертого (або дрібку сухого) імбиру.

Гарбуз помити, зрізати верхівку (якщо є хвостик — добре запекти з ним, обгорнувши його в фольгу), вибрати з нього м'якоть і насіння. Потім розмішати гречку з м'ясним фаршем, наповнити гарбуз цією начинкою, залити бульйоном і запікати до готовності гарбуза. Вийнявши з духовки, овоч треба змастити олією. (До речі, змащувати олією (краще оливковою) бажано всі запечені овочі. Так вони довше зберігають у собі вологу, не обвітрюються і мають апетитний вигляд).

Гарбуз із сухофруктами

Оце смаколик, скажу я вам! Справжня осіння насолода! На овоч вагою приблизно в півтора кілограма знадобиться: склянка рису,
70 г вершкового масла,
200 г почищених і порізанних яблук, половина чайної ложки кориці,
50 г горіхів (будь-яких),
200 г меду,
півсклянки родзинок,
50 г кураги,
ваніль.

Рис треба злегка відварити, додати до нього помиті родзинки, подрібнену курагу, порізані яблука, пересипані корицею, мед, горіхи, ваніль, усе добре перемішати і наповнити підготовлений гарбуз. Закрити його верхівкою і запікати до готовності. Подають цю «карету», поливши розтопленим вершковим маслом.

Осінній пиріг — грибний

Осіннь — це ще й гриби! Грибові зупки, мацанки — те, чим дуже запам'ятовується осіннь. А це — пиріг із грибами — улюблений нець родини, особливо на вихідні.

На 500 г підготовлених грибів потрібно 5 яєць, 2 цибулини, 0,5 склянки сметани, 60г масла, 0,5 склянки сухарів, невеликий шматочок імбиру, 4-5 столових ложок олії.

Почищені гриби проварити 30 хвилин. На пательні розігріти олію, додати імбир, нарізану кубиками цибулю і пасерувати 5 хвилин. Додати масло, посолити, поперчити і смажити 10 хвилин. Охолодити. Збити масло, додати жовтки та сметану і добре збити, додати гриби, сухарі. Збити білки в круту піну і додати до тіста. Вилити у змащену форму і випікати 35-40 хвилин при 180 градусах.

До осіннього чаю

О, до осіннього чаю можна стільки приготувати! Яблука, сливи, персики, горіхи — все «залучайте» до цієї запашної «чаклунської» справи! Пригос-

Квашена капуста: кожен дієтолог скаже, що це дуже корисно.

Осіннє печиво Люби Біріної.

тити духмяним чаєм і шматочком пирога друзів у дощовий осінній день — це великий плюс у вашу дружбу. Але жарти жартами, а давайте думати, щоб це було смачно і корисно.

«Сьогодні пекла таке печиво, вийшло в осінніх барвах, — ділиться новим відкриттям кулінарна майстриня з Калуша Люба Біріна. — За смаком — ледве солодке, майже, нейтральне. Таке любимо. Але дуже смачне! Крекерне печиво з кунжутом та гарбузом».

Пані Люба ділиться своїм новеньким рецептом. Збити масло (300 г) з пудрою (60 г), додати в процес збивання яйце (1 шт.) та мед (50 г). Порціями вливати молоко (150 г). Боршно (0,6 кг), порошок до печива (7 г), смажений кунжут (60 г) та насіння гарбуза (60 г) додати наприкінці, замісити тісто. Залишити на годину на кухонному столі (в пливці).

Розкатати порціями, товщина тіста 0,3-0,5 см. Вилкою зробити дірки, густо, для того, щоб не сильно, рівномірно піднялося. Верх змастити поливкою (пів яйця, столова ложка з верхом меду, десертна ложка оцту — просто ретельно перемішати). За бажанням присипати насінням гарбуза. Порізати фігурним різачком або вибрати виймками з хвилястим краєм (у мене останній варіант), квадрат 4,5x4,5 см.

Пекти порціями при температурі 180 градусів. У мене пеклися по 17 хвилин, але орієнтуйтеся на свою духовку — час може не збігатися.

«Ремарки: зрозуміло, можна з будь-яким насінням та горіхами або й без них. Якщо розкачати товстіше — печиво вийде не хрустким, а м'якуватим, непогано, але не те. Поливка тут прекрасна — печиво набуває гарного кольору, можете спробувати її на іншій випічці. Порція печива велика!» — додає майстриня.

Не забувайте: осіннь відкрита для кулінарних експериментів. Смачного! ■

Ярослава Магучих
українська стрибунка у висоту**«Коли взяла 2,02 м з першої спроби, то, напевно, заграв якийсь адреналін і захотіла стрибнути ще вище. Чому ні? Спробувала — взяла».**

Григорій ХАТА

■ ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Перемога над собою

На чемпіонаті світу в Досі юна атлетка з Дніпра сенсаційно здобула «срібло» в стрибках у висотуДвічі оновивши молодіжний рекорд планети, 18-річна стрибунка у висоту Ярослава Магучих із Дніпра здобула «срібло» дорослого ЧС-2019.
Фото з сайту xsport.ua.

Представниці вітчизняного стрибкового цеху радують своїх шанувальників високими результатами. На другому чемпіонаті світу поспіль українська атлетка виборола срібну нагороду в стрибках у висоту. Два роки тому в Лондоні на другу сходинку п'єдесталу, підкоривши планку на позначці 2,01 м, піднялася Юлія Левченко.

Водночас нинішній «мундіаль», який проходить у Катарі, — пам'ятна мить для 18-річної Ярослави Магучих. У статусі дебютантки турніру юна атлетка з Дніпра, двічі оновивши світовий рекорд у категорії до 20 років, підкорила феноменальну для її віку висоту — 2,04 м. Попереднє рекордне досягнення серед молоді — 2,01 м, встановлене радянською атлеткою Ольгою Турчак, трималося більше трьох десятиліть.

«Коли взяла 2,02 з першої спроби, то, напевно, заграв якийсь адреналін і захотіла стрибнути ще вище. Чому ні? Спробувала — взяла», — Магучих розповіла, яким чином мотивувала себе на другий рекордний підхід. За словами головного тренера легкоатлетичної збірної України В'ячеслава Тиртишника, в команді Магучих розуміли, що 2,02 м буде достатньо для медалі чемпіонату світу, й сумнівалися, чи потрібно було стрибати далі. Зрештою, на тренерському бліц-консиліумі вирішили, що варто продовжити боротьбу за чільну позицію на п'єдесталі. І, в підсумку, Магучих стрибнула на ту ж висоту, що й чемпіонка світу. Щоправда, на відміну від росіянки Марії Ласицкене, котра взяла 2,04 м з першої спроби, Ярославі для цього знадобилося три підходи.

Як свідчить пресслужба Міжнародної асоціації легкоатлетичних федерацій, востаннє одразу дві стрибунки долали 2,04 м на чемпіонатах світу 32 роки тому — на «мундіалі» в Римі. Тоді протистояння Стефки Костадинової з Болгарії та Тамари Бикової з СРСР завершилося встановленням болгарською атлеткою світового рекорду (2,09 м), який продовжує триматися й до цього часу.

Проте в Досі суперницький рекорд Костадинової не штурмували. Магучих свої виступи в секторі завершила після вдалого підкорення 2,04; Ласицкене ж, яка, до слова, як і всі її співвітчизники, змагалася на ЧС під нейтральним прапором, залишила стадіон після трьох невдалих спроб на висоті 2,08.

Попри те, що від «золота» українську атлетку відділили дрібниці, особливо засмучені ми від подібного перебігу подій у збірній України ніхто не виглядав. Дебютантка чемпіонату світу Магучих, подолавши раніше неприступну для себе висоту, від неймовірності події схопилася за голову: «Я не вірю в це». Ярослава каже, що напевно перемогла саму себе, адже не кожного дня двічі переписується молодіжний рекорд планети.

Дуже близькою до п'єдесталу на ЧС в Досі була й срібна призерка попереднього «мундіалю» Юлія Левченко, котра завершила змагання на позначці 2,00 м. Статистика свідчить, що гресмейстерської ви-

соги на рівні двох метрів заввищай достатньо для потрапляння «в призи». Однак удруге в історії чемпіонатів світу цього результату не вистачило спортсменці для планетарної медалі. Удвічі прикріше, що своїй конкурентці за «бронзу» — Вешті Каннінгем зі США — Левченко поступилася лише за додатко-

вим показником, використавши для подолання двометрової висоти більше спроб. «Звісно, завжди хочеться бути в призах, особливо коли робота зроблена доволі добре. Утім, якщо сісти й сумувати, ситуацію це точно не виправить», — сказала володарка четвертого місця Левченко. ■

■ ХОКЕЙ

Чемпіонські вибачення

На старті хокейної першості чинний чемпіон країни зазнав двох поразок у чотирьох поєдинках

Григорій ХАТА

Як і минулої осені, «Донбас» не надто впевнено взяв старт у чемпіонаті країни. Схоже, найсильніший вітчизняний колектив усіма думками знову сконцентрований на Континентальному Кубку, тож наставнику команди Сергію Вітеру доводиться просити у вболівальників вибачення за другу домашню поразку в сезоні.

У матчі-відкритті ЧУ на ковзанці «Альтаір» у Дружківці «Донбас» в овертаймі програв віце-чемпіону — «Дніпру». У поєдинку п'ятого туру команду Вітера на її льоду мінімально, щоправда, вже в основний час, здолав бронзовий призер минулої першості — «Кременчук».

«Грали непогано, але не реалізували свої моменти в більшості. Не забуваємо, маючи моменти, й пропускаємо прикрі голи. Дуже прикро за дві домашні поразки. Хочу вибачитися перед уболівальниками», — наголосив Сергій Вітер.

Після поразки кременчуцьким хокеїстам у турнірній таблиці «Донбас» опустився на незвичне для себе третє місце, хоча має

Протистояння «Дніпра» та «Динамо» в першому колі чемпіонату країни завершилося грандіозним побиттям юних харків'ян.
Фото з сайту uhl.ua.

донецька команда одну гру в запасі (проти «Білого барса»).

За словами головного тренера «Кременчука» Олександра Савицького, у Дружківці відбувся справжній матч лідерів, бойова гра. «Можливо, не з великою

кількістю яскравих моментів, але з везінням в наш бік», — визнав очільник кременчуцького колективу, котрий на старті нового чемпіонату не втратив жодного очка в п'яти зіграних поєдинках.

У цілому, «Кременчук» уже

познайомився з усіма учасниками ЧУ-2019/2020. У матчах проти скромних «Динамо», «Білого барса» та «Крижаних вовків» підопічні Савицького менше шести шайб не закидали. При цьому гостеві поєдинки з обома своїми

■ ТАБЛО

Чемпіонат України. 5-й тур.
«Білий барс» — «Крижани вовки» — 2:1, «Дніпро» — «Динамо» — 16:1, «Донбас» — «Кременчук» — 2:3.**Турнірне становище:** «Кременчук» — 15, «Дніпро» — 11, «Донбас» — 7 (4 матчі), «Білий барс» — 6 (4), «Крижани вовки» — 3, «Динамо» — 0.

ключовими суперниками в чемпіонській гонці — «Дніпром» та «Донбасом» — кременчужани завершили з однаковим рахунком — 3:2.

Щодо ситуації на дні турнірної таблиці, то після завершення першого кола ЧУ харківські динамівці залишаються єдиною командою, в активі котрої немає ще жодного набраного очка.

Нині ігровий стан у «Динамо» такий, що суперники без особливих проблем набирають у протистояннях із харківською командою залікові бали. Приміром, матч п'ятого туру проти «Дніпра» хокеїсти з Харкова програли — 16:1, що стало найбільшим наразі розгромом поточного чемпіонату. У цілому, в п'яти перших поєдинках турніру «Динамо», кольори котрого захищають переважно юні вихованці місцевої хокейної школи, закинули лише п'ять шайб, пропустивши при цьому в свої ворота 44 рази. ■

Адреналіна ШУГАЙ

Пасажири Київського метрополітену, які в понеділок близько 10-ї години вечора перебували на станції «Золоті ворота», лоб у лоб зіткнулися з голлівудською знаменитістю. У супроводі охорони та помічника Володимира Зеленського Андрія Єрмака там прогулювався... Том Круз. Оскільки приїзд актора в Україну не анонсували, то його поява, та ще й у столичній «підземці», стала повною несподіванкою не лише для киян, а й для засобів масової інформації.

Дехто й очам своїм не повірив: «Іду станцією метро, дивлюся — Том Круз. «Та маячня якась, — подумав, — просто чувак схожий». Та й пішов собі далі», — написав у соцмережах один із пасажирів метро. Але дехто не розгубився і навіть кинувся знімати голлівудського

■ ДИВІТЬСЯ, ХТО ПРИЙШОВ!

Місія «Київське метро»

Том Круз побував у столичній «підземці»

Круз у столичному метро.
Фото зі сторінки у «Фейсбуці» Віталія Шевченка.

Том Круз наступний фільм зніме в Україні?

гостя на фотота відео, хоча охорона актора й забороняла це робити. Наприклад, заселфитися на тлі зірки вдалося киянину Віталію Шевченку — його фото, викладене у «Фейсбук», миттю розлетілося мережею.

Пройхатися в потязі метро 57-річний актор не наважився. Оглянувши станцію, він незабаром разом із почтом піднявся нагору.

А вже вчора вранці прес-служба офісу президента розсекретила мету візиту зірки. Мовляв, голлівудський актор прибув в Україну на запрошення Володимира Зеленського та зустрівся з ним 30 вересня ввечері. «Під час зустрічі Том Круз повідомив Володимирі Зеленському, що зацікавився українськими локаціями для зйомок одного зі своїх нових кінопроектів. Це стало ще одним приводом, щоб відвідати нашу країну», — зазначає пресслужба. Президент України зі свого боку розповів гостю про власний досвід роботи в кіно. А також повідомив, що недавно український парламент ухвалив закон про компенсації іноземним виробникам, які знімають фільми в Україні.

Додамо, що в 2021 році має вийти на екрани сьома частина франшизи «Місія нездійсненна», в якій тому Круз традиційно зіграє роль спецагента Ітана Ханта. Але наразі ніяких подробиць про локації зйомок та сюжет фільму немає. Можливо, саме для цієї стрічки Том Круз, який є її співпродюсером, і підшукує місце для зйомок? ■

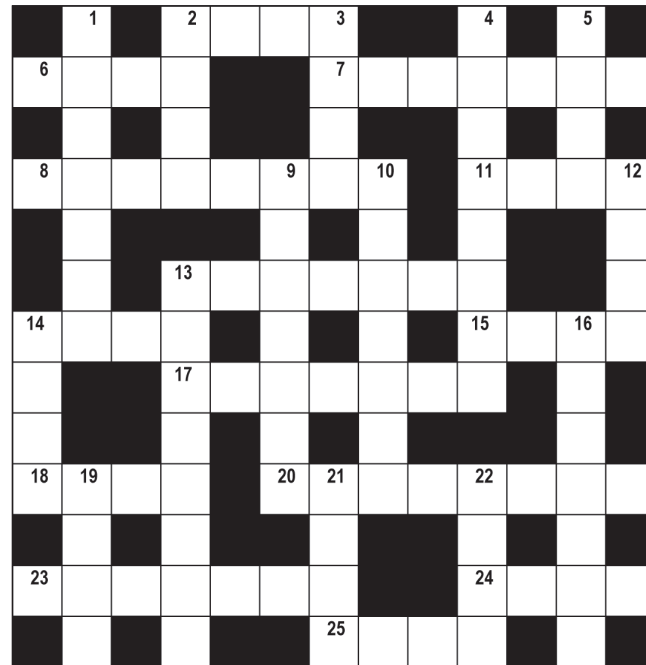
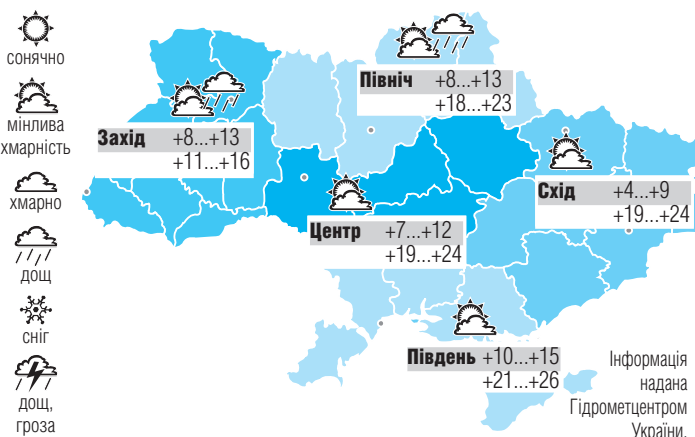
■ ПОГОДА

3 жовтня за прогнозами синоптиків

Київ: хмарно з проясненнями, дощ. Вітер південний, 7-12 м/с. Температура вночі +10...+12, удень +20...+22.

Миргород: без опадів. Уночі +9...+11, удень +21...+23.
Вінниця: місцями дощ. Уночі +10...+12, удень +21...+23.
Одеса: без опадів. Уночі +13...+15, удень +23...+25.

Курорти Карпат: хмарно з проясненнями, дощ. **Трускавець:** уночі +9...+11, удень +12...+14. **Моршин:** уночі уночі +9...+11, удень +12...+14.

■ КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №110

По горизонталі:

2. Хижий птах, що харчується падаллю. 6. Поетична назва лоба. 7. Істівний гриб помаранчевого кольору. 8. Козацька страва, що готувалася із завареного окропом борошна, затірка. 11. Столиця Норвегії. 13. Кубинський диктатор, якого відправив у відставку Фідель Кастро. 14. Категорична заборона, часто міфологізована. 15. Ім'я матері Андрія Малишка. 17. Відомий своїми ліберальними поглядами радянський партійний лідер Білорусі, який загинув в автокатастрофі. 18. Одна з двох річок Месопотамії. 20. Народний депутат VIII скликання, екс-голова парламентського комітету з питань правової політики та правосуддя. 23. Ансамбль із п'яти учасників. 24. Найтонша п'ята стихій в античній та середньовічній натурфільософії. 25. Граф де Ля Фер.

По вертикалі:

1. Декоративна порода собак. 2. Ім'я відомої французької модельєрки. 3. Один із повернутих в'язнів Кремля, засуджений разом із лідером УНСО Миколою Карп'юком. 4. Обласний центр, який досі називають містом корабелів. 5. Медична процедура, яку дуже не люблять

діти. 9. Лікарська рослина, яка має сечогінну і жовчогінну дію. 10. Стародавня семітська держава у північній Месопотамії. 12. Острівок зелені в пустелі біля джерела. 13. Австралійська зброя, яка повертається до власника. 14. Ввічливість, почуття міри та ознака вихованості. 16. Великий князь Литовський, засновник королівської династії. 19. Річка, на якій стоїть місто Дубно. 21. Офіційне дипломатичне звернення уряду однієї держави до уряду другої держави. 22. Руків'я шпаги, яке захищає руку від удару.

Кросворд №109 від 1 жовтня

■ ПРИКОЛИ

Солдат іде у звільнення, його напучує сержант:
— Ось тобі 10 гривень, вибери дівку побільше, поведи її в парк. Повернувшись, солдат доповідає:
— Усе в порядку, був із дівкою в парку.
— А дівка була велика?
— Ох і велика, ледве десятку назад забрав.

Ізя сидить за прилавком. Час закривати крамницю, а клієнтів усе немає. В останню хвилину вбігає хлопець, кидає на прилавок десять копійок, хапає конверт за копійку і вибігає, не чекаючи решту. Дома дружина запитує:

— Ну, який сьогодні був обіг?
— Обіг так собі. Зате дохід колосальний.

— Який на тобі чудовий капелюшок. Це, напевно, останній крик моди?
— Так, останній, якщо не вважати крику мого чоловіка, коли він дізнався ціну цього капелюшка.

Дуже ревнива дружина — чоловікові:
— Негайно покажи цей лист. За почерком видно, що він від жінки. Та й чого це ти так зблід, читаючи його?
— Візьми, любя, це рахунок із твого Інституту краси.

Передплатні індекси: 60970, 1555
Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефони редакції: 044-361-62-61;
з мобільного: 094-926-32-61
Електронна пошта редакції: ukrmoloda@ukr.net
Рекламне бюро: reklama-umoloda@ukr.net
Відділ реалізації: 454-84-41
sale_umoloda@ukr.net
«УМ» в інтернеті: http://www.umoloda.kyiv.ua

Відділи:
економіки — wagmer@ukr.net
культури, історії, суспільних проблем — vsamchenko@i.ua
ukrmoloda@ukr.net

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець — ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію: КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець. Комерційні публікації виходять під рубриками: «Український виробник», «Позиція», «Банківська справа», «Фінансова експертиза», «Здоровенькі були!», «Це — працює!», «Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми», «Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння», «Вітасмо», «Любов і шана». Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах: «Преса України» — у Києві Зам. 3009110 «Видавничий дім «Високий Замок» — у Львові Зам. блок № 603 Верстка та виготовлення фотоформ — комп'ютерний центр редакції «УМ», Газета виходить у вівторок, середу, п'ятницю — суботу (спільний номер) Тираж 86734